

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ခန့်ဖြူမြို့နယ် တွင် မိုးစပါးများ ရိတ်သိမ်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ စပါးဈေးကွက်အခြေအနေ များကို တောင်သူလယ်သမားများထံမှ လေ့လာ တင်ပြအပ်ပါသည်။ (အယ်ဒီတာ)

ဧရာဝတီ မိုးစပါးနှေ့စပါး အခြေအနေ

မေး - အခုလို စတင်ရိတ်သိမ်းချိန်မှာ စပါးဈေးအခြေအနေ ဘယ်လောက် ပေါက်ဈေးရှိပါသလဲခင်ဗျာ။

ဖြေ - အစိုပေါက်ဈေး တင်း ၁၀၀ ကျပ်ငါးသိန်းခွဲလောက် ရှိပါတယ်။ ဧည့်မထ အုပ်စုဝင် ရတနာတိုး GW II မျိုးတွေပေါ့။ ဆင်းသုခကတော့ ဈေးနည်းနည်းပိုရပါတယ်။ ဆင်းသုခက ကျပ်ခြောက်သိန်းဈေးလောက် ရှိတယ်။

မေး - ဒီနှစ်မှာ ဓာတ်မြေဩဇာဈေးမြင့် နေတဲ့အတွက် အသုံးအစွဲ ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ကြပါသလဲ။

ဖြေ - ဓာတ်မြေဩဇာကတော့ ချွေချွေတာတာ သုံးစွဲကြရတယ်။ မိုးစပါးကတော့ ပြီးသွားပြီ ပေါ့။ မိုးစပါးကတော့ ရေတင်ဖို့မလိုဘူး။ နွေစပါးကျတော့ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အတော် စဉ်းစားနေကြရတယ်။

မေး - ရေအတွက်ကော ဘယ်လို စဉ်းစားကြပါသလဲ။

ဖြေ - ချောင်းမြောင်းဝမဟုတ်တဲ့နေရာတွေ ကတော့ အဝီစိတွင်းရေ (မြေအောက်ရေ)နဲ့ စိုက်ရပါတယ်။ အဲဒီလယ်တွေကတော့ ဒီဇယ်ဆီဈေးတက်မယ်ဆိုရင် စိုက်ဖို့ အခက် အခဲရှိနိုင်ပါတယ်။

မေး - ဒီဇယ်ဈေး ဘယ်လောက် ပေါက်နေပါသလဲ။

ဖြေ - ၅၂ ဂါလန် တစ်ပီပီကို ကျပ် လေးသိန်းခွဲ လောက် ရှိ နေပါတယ်။ အရင်တုန်းက ဈေးကတော့ ကျပ်တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း၊ တစ်သိန်းခုနစ်သောင်းလောက် ပဲ ရှိခဲ့တယ်။

မေး - တစ်ဧကအတွက် ရေတင်ရင် ဆီဖိုးဘယ်လောက်ကုန်ကျပါသလဲ။

ဖေအောင်ကျော် (ရက္ခပေဒ) တွေ့ မေး တင် ပြ

ဖြေ - ရေတင်တဲ့အကွာအဝေးပေါ်မှာ မူတည် ပါတယ်။ ချောင်းဘေး၊ မြောင်းဘေးနီးရင် သိပ်မကုန်ပါဘူး။ ထွန်ယက်တာရော ဘာရောမှတစ်ပုံး (၄၇၀လန်)လောက်ပဲ ကုန်ပါတယ်။

တွင်းရေတင်ရရင်တော့ တစ်ဧက အတွက် လေးပုံး (၁၆ ဂါလန်ခန့်)လောက် ကုန်ပါတယ်။

အခုဈေးနဲ့ဆိုရင် တစ်ပုံးကို ကျပ် ၃၆၀၀၀ လောက် ရှိနေပါတယ်။

မေး - ဒါဆိုရင် နွေစပါးအခြေအနေ ဘယ်လိုရှိနိုင်ပါသလဲ။

ဖြေ - စိုက်ပျိုးစရိတ်ကြောင့် နွေစပါးနည်း သွားနိုင်ပါတယ်။

မေး - ဒီတော့ကော ဘယ်လိုစဉ်းစား ထားကြပါသလဲခင်ဗျာ။

ဖြေ - ဈေးမြင့်တာလည်း အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သလို အခြားစဉ်းစားနေကြတဲ့အချက်က

နွေစပါးစိုက်ပြီးချိန် အောင်ရေလိုအပ်ချိန်မှာ လောင်စာဆီ၊ စက်သုံးဆီပြတ်လပ်မှု မဖြစ်ပေါ် ဖို့က ပိုအရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါကိုလည်း ကြိုတင်တွက်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် စက်သုံးဆီ အနေနဲ့ အများအတွက် ဆောင်ရွက်နေတဲ့ (ဥပမာ - ဘတ်စ်ကားနဲ့ ကိုယ်ပိုင် ကားဆိုရင် ဘတ်စ်ကားကို ဦးစားပေး ရောင်းချပေးရမှာဖြစ်သလို) စပါး စိုက်ပျိုးသူတွေအတွက်လည်း အောင်ရေ ပေးသွင်းပြီးအထိ ဒီဇယ်လိုအပ်ချက်နဲ့ စပါးရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်တွေ အသုံးပြုမယ် ဆိုရင် အဲဒါတွေအတွက်လည်း စဉ်းစားထား ရပါမယ်။ အခုဆိုရင် လူနဲ့ကောက်ရိတ်တာ အတော်နည်းသွားပြီ။

စက်နဲ့ရိတ်ရင်လည်း တစ်ဧကကို တစ်ဂါလန်သာသာ ကုန်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မှာ နွေစပါးစိုက်ဧကကို စာရင်းကောက်ပြီး

အစိုးရက ပုဂ္ဂလိကလောက် အမြတ်မတင်ဘဲ သင့်တော်တဲ့ဈေးနဲ့ (အစိုးရကအရှုံးခံရောင်း ရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး) ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်မယ် ဆိုရင်တော့ နွေစပါးစိုက်ဧက ပိုမိုလာနိုင် ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဇယ်ဆီကို စပါးရိက္ခာ စိုက်ပျိုးဖို့အတွက် အရန်အနေနဲ့ထားပေးသင့် တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမှာ အရင်တုန်း ကလည်း ဂုန်လျှော်တို့ဘာတို့စိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီဇယ်ဆီတွေ ဘာတွေထုတ်ပေးခဲ့တဲ့ အစဉ် အလာ ရှိခဲ့ပါတယ်။

အခုလည်း နွေစပါးဆိုပေမယ့် အားလုံး ကို မဆိုလိုပါဘူး။

အမှန်တကယ် စက်နဲ့ရေတင်ရတဲ့ နွေစပါးစိုက်ဧကကို စာရင်းကောက်ပြီး ဒီဇယ်ဆီလျာထားပုံ ပိုပေးမယ်ဆိုရင် အဆင်ပြေမယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

Sunjin

ကိုရီးယား
မွေးမြူရေးအစာ

အမှတ်(H-174)၊ ဝေရတ်လမ်း၊ ငွေ(A)နှင့် ငွေ(B)ကြား၊ မန္တလေး။

☎ ၀၉-၄၅၀၀၀၂၂၈၈၁၀၉-၉၇၁၁၆၆၃၇၀

စိုက် ပျိုးရေးမှာ မူလပေါက်ရောက်တဲ့ အရိုင်းပင်တွေကနေ အယဉ်ပင်တွေဖြစ်လာကြတာမျိုး ရှိတယ်။ ဒီအခါ စိုက်ပျိုးအသုံးချမှု တွေ ရှိလာတယ်။ အယဉ်ပင်တွေဖြစ်လာတော့ ဒါတွေကို အသွင်ပြောင်းပြီး ပိုကောင်း ပိုကောင်း သထက်ကောင်းအောင် ပြုလုပ်ပေးကြတဲ့သူတွေ ကတော့ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနပညာရှင်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဇရုတ်ကောင်း

ဇရုတ်ကောင်းပင်ဟာ မူလဘူတက အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အနောက်ဘက်ကမ်းခြေဒေသ တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ တောင်တန်းဒေသတွေ ဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံနဲ့နီးစပ်တဲ့နေရာတွေမှာ ဇရုတ်ကောင်းအရိုင်းပင်တွေ အရိုင်းမျိုးတွေရှိခဲ့ ပေါက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဇရုတ်ကောင်းစိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ ဒေသများစွာ ရှိပါတယ်။ စိုက်ပျိုးထားတဲ့ဧကစာရင်း ကြည့်တော့ ချင်းပြည်နယ်ကလွဲရင် အားလုံး ပြည်နယ် တိုင်းဒေသကြီးတွေ စိုက်တယ်။ စိုက်ဧက အနည်းအများတော့ ရှိပါတယ်။ စိုက်ဧကများတာကတော့ မွန်၊ ကရင်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နဲ့ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ၊ တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဇရုတ်ကောင်း နဲ့ ဝင်ငွေရအောင် ဆယ်စုနှစ်လောက်စပြီး လုပ်ခဲ့တာက ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ စိုက်ဧကရော၊ ထုတ်လုပ်မှုပါ ထိပ်ကရှိနေတယ်။ ကုန်သွယ်မှုမှာလည်း ပြည်ပပို့တာ အများဆုံးပါ။ စိုက်ဧကမရှိဘဲ ကုန်သွယ်မှု လုပ်နေပြီး စီးပွားရေးကို ဇရုတ်ကောင်းနဲ့ လုပ်နေတာက စင်ကာပူ နိုင်ငံပါ။ အများဆုံး စားသုံးနေကြတာက အမေရိကန်နိုင်ငံပါ။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ စိုက်တာက ပင်လယ်ကမ်းခြေဒေသက မြို့တွေရွာတွေမှာ အိမ်ခြံဝင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ကြတယ်။ မြေပြန့်ဒေသတွေမှာတော့ စီးပွားဖြစ်စိုက်ခင်းအကျယ်ကြီးတွေ ဧက များများပြုလုပ်ကြတယ်။ တောင်ပေါ်ဒေသ တွေမှာတော့ ကော်ဖီ၊ လက်ဖက်၊ ကိုကိုး စိုက်ခင်းအရိပ်ပင်တွေပေါ် တွယ်ကပ်ပင် အဖြစ် စိုက်ကြတယ်။

ဇရုတ်ကောင်းအရိုင်းပင်တွေက တစ်ပင်နဲ့တစ်ပင် အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးထွက် ပုံချင်း မတူကြဘူး။ နှစ်ပင်ပေါင်းမှ လိင်စုံပင် များသာအများစုဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီထဲကမှ တစ်ပင်တည်းမှာ အပိုပွင့်၊ အပွင့်စုံပါရှိတဲ့ ဇရုတ်ကောင်းပင်တွေကိုရွေးပြီး မျိုးပွားမွေးမြူ ထိန်းကြပြီး အယဉ်တွေရခဲ့တယ်။

ဒီနောက် ကုန်ချင်မျိုးဆိုပြီး မလေးရှား မှာ စိုက်တဲ့မျိုး၊ လှမ်းဘီမျိုးဆိုတဲ့ အင်ဒိုနီးရှား မှာစိုက်တဲ့ မျိုး၊ ကယ်လူဘာဆိုတဲ့ အိန္ဒိယမျိုး၊ ကယ်လူဘာလီမျိုး၊ အူသရင်းကိုလာ မျိုးတွေ ရှိလာတယ်။ ကမ္ဘာဒီးယားနိုင်ငံမှာ ဖန်မိပုံမျိုး၊ ဗီယက်နမ်မှာ ပင်နီယာမျိုးတွေရလာတော့ ဇရုတ်ကောင်းပင်တွေမှာကျတဲ့ အပင်ရောဂါ ဖျက်ပိုးတွေခံနိုင်အောင် ရာသီဥတုလည်း ကိုက်ညီအောင် အသီးတွေပိုများတဲ့ ပန်းခိုင် တွေရရှိအောင် ပြုလုပ်လာခဲ့ကြပါတော့တယ်။

နေကြ

အခုမြင်တွေ့နေကြရတဲ့ နေကြာပင် တွေဟာ ပင်စည်ကလေးပေ၊ ငါးပေရှည်ပြီး အပင်ထိပ်မှာ ဆီထွက်တဲ့ ဆီထွက်နေကြာနဲ့ အစေ့တူးတဲ့နေကြာပင်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆီထွက်နေကြာက အစေ့အရောင်အနက်၊

အစေ့စားက အဖြူနဲ့အနက်အစင်းကြား ရှိတယ်။ အဲဒီနေကြာတွေ ဟိုယခင်ကြာလှ သောကာလ နေကြာအရိုင်းဘဝက ပင်စည် က ကိုင်းတွေအများကြီးထွက်ပြီး ကိုင်းတွေက အပွင့်တွေ အများကြီးပွင့်တဲ့အပင် မျိုးဖြစ်တယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်

အရိုင်းပင်မှ အယဉ်၊

အယဉ်မှ အသွင်ပြောင်းလေးသူများ

ဘုန်းမြတ်

ရောက်မှ မြန်မာနိုင်ငံ မှာ ဆီထွက်နေကြာကို စပြီးစမ်းစိုက်ခဲ့ကြ တာ။ နေကြာရိုင်းတွေက ကမ္ဘာ့နေရာ အသီးသီးမှာ ပေါက်ခဲ့ကြတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းပြည်နယ်မှာ ယခုတိုင် နေကြာရိုင်း အပင်တွေရှိကြတယ်။ အစေ့စားနေကြာ ကလည်း နေကြာရိုင်းကနေ ဖြစ်လာတဲ့မျိုးလို့ သုတေသနက ဖော်ပြထားတာ ရှိတယ်။ နေကြာပွင့်က ပွင့်ပုံလှတော့ အလှစိုက်ပျိုးပင် အဖြစ်နဲ့ အရိုင်းဘဝက သုံးခဲ့ကြတယ်။ ဒီနောက် အစေ့စား၎င်း စားသုံးရာက လူတွေလည်း စားလာကြတယ်။ ဒီနောက် စားသုံးဆီ ထုတ်တဲ့မျိုးတွေအထိ မျိုးကူးစပ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနပညာရှင်တွေက ပြုလုပ်ခဲ့ကြတာ စပ်မျိုးဆီထွက်နေကြာအထိ ရရှိလာခဲ့ပြီ။

စပါး

စပါးမှာလည်း စပါးအရိုင်းတွေ ဖြစ်တဲ့ အလေ့ကျပေါက်တဲ့ စပါးရိုင်းတွေက ဒေါင်းစပါးနဲ့ခိုက်စပါးတွေဆိုတာ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲ့အောက်ပိုင်းဒေသ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ထဲမှာရှိတဲ့ ရေနက်ကွင်းတွေမှာ ကွင်းဆင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ်က တွေ့ခဲ့ဖူးတယ်။ စပါးနဲ့တွေ့ထွက်လာရင် စပါးစေ့တွေ ထိပ်မှာ အမွှေးတံရှည် ရှည်ပါရှိနေတယ်။ ဒါကို ရေကြည်၊ ဓနုဖြူရေနက်ကွင်းတွေမှာ မြင်ခဲ့ ဖူးတယ်။ ဘာမှအသုံးမချကြဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်းဒေသမှာလည်း စပါးရိုင်းတွေ ပေါက်တာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းက စပါးရိုင်းနဲ့ မျိုးမတူဘူး။ မျိုးကွဲတယ်။ ဒေါင်းစပါးက တစ်မျိုး၊ ဒိုက်

စပါးက တစ်မျိုး။ အခြားစပါးရိုင်းက မျိုးတစ်မျိုးစီရှိကြတယ်။ ဒိုက်စပါးက oxyga sativa၊ ဒေါင်းစပါးက oxyga Latufoia၊ အညာစပါးရိုင်းက oxyga granulata လို့ ခွဲခြားပါတယ်။ စပါးအယဉ်မျိုးတွေကတော့ ကောက်ကြီး၊ ကောက်လတ်နဲ့ကောက်လျင် မုရင်းတွေရှိတယ်။ ဒါက စပါးပင်သက်တမ်း နဲ့ခွဲတာ။ ရှေးမြန်မာမင်းတွေလက်ထက်က စပါးမျိုးခွဲခြားမှုစာရင်းအရ ကောက်ကြီး ၁၂၆ မျိုး၊ ကောက်လတ် ၁၁ မျိုး၊ ကောက်လျင် ၁၀ မျိုး မုရင်းခြောက်မျိုးလို့ ဖော်ပြထားတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှာ ဒေသအလိုက်စိုက်တဲ့ စပါးမျိုးအမည်ပေါင်းက ၁၀၀၀ ကျော်ခန့် ရှိနေတယ်လို့ ခန့်မှန်းကြတယ်။ စပါးစေ့ အရွယ်အစား အစေ့ပုံသဏ္ဍာန်၊ ကြိတ်ခွဲရတဲ့ ဆန်စေ့အရွယ်နဲ့ပုံသဏ္ဍာန်ကိုကြည့်ပြီး ခွဲတာ ကျတော့ ဧည့်မထ၊ လက်ရွေးစင်၊ ငစိန်၊ မြီးတုံး၊ ဗြတ်ဆိုပြီး စပါးအုပ်စုငါးစုခွဲတယ်။ ABCDE ဆိုပြီး အုပ်စုအမှတ်ပေးတော့ အေက ဧည့်မထ၊ ဘီက လက်ရွေးစင်၊ စီက ငစိန်၊ ဒီက မြီးတုံး၊ အီးက ဗြတ်ဖြစ်တယ်။

စပါးပင်က မြက်မျိုးရင်းဝင်ဖြစ်တော့ မျိုးရင်းပေါင်းက ၂၂ မျိုးရှိတယ်။ ဒီမှာ မျိုးရင်း ၂၀ က စပါးရိုင်းတွေ၊ မျိုးယဉ်က နှစ်မျိုးပဲ ရှိတယ်။ ဒါက oxyga sativa ခေါ်တဲ့ တစ်မျိုး၊ နိုင်ငံများစွာ စိုက်ပျိုးကြတဲ့ စပါး အယဉ်ဖြစ်တယ်။ oxyza Glaberimaမျိုးရင်း ရဲ့မျိုးကွဲတွေက အာဖရိက အနောက်ပိုင်း ဒေသတွေ စိုက်ကြတဲ့စပါးမျိုး၊ နိုင်ငံပေါင်း ရာကျော်၊ တစ်ရာကျော်မှာစိုက်တဲ့ oxyga sativa မျိုးရင်းမျိုးကွဲတွေက အပူပိုင်းဒေသ

စိုက်ခင်း Indica အင်ဒီကာ၊ သမပိုင်းဒေသ စိုက်တဲ့ Japonica ဂျပန်နီကာ၊ အပူပိုင်းဒေသ အေးမြတဲ့ဒေသစိုက်တဲ့ Javanica ဂျာဗာနီကာ ဆိုပြီး သုံးမျိုးရှိတယ်။

ဒီလိုနဲ့ စပါးအရိုင်းက စပါးအယဉ် တွေဖြစ်လာ စပါးစေ့ဆန်တွေ ပုတိုရှည်လုံး ပိုင်းဖြစ်၊ အပင်ရှည်၊ အပင်ပု၊ ပင်စည်ပျော့၊ ဆန်ကြမ်း၊ ဆန်နုဖြစ်လာကြပါတယ်။ အထွက်ကောင်း၊ အရည်အသွေးကောင်း၊ စားကောင်းဆိုပြီး မျိုးတွေထွက်လာတယ်။ အခုဆိုရင် စပ်မျိုးစပါးတွေ ရလာတော့ စပါးဟာ တစ်ဧကအထွက်မှာ သိသိသာသာ များလာတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်သုတေသီတွေ ကလည်း ဆက်တိုက်မရပ်မနား ကောင်းသည် ထက်ကောင်း၊ ထွက်သည်ထက်ထွက်တာတွေ ဆက်ပြီး သုတေသနပြုလုပ်လာကြပါတယ်။

“လက်တွေ့အလုပ်တွေနဲ့အတူ လူ့ဉာဏ်စွမ်း၊ လူ့ဦးနှောက်ဟာ ဒီလို တစ်စတစ်စတိုးတက်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အံ့ဩစရာတွေချည်းပဲ။ ပိုပြီး အံ့ဩစရာကောင်းတာကတော့ သီးနှံ စိုက်ပျိုးတတ်လာတာပဲ။ သားငါးက လွဲရင် ကျွန်တော်တို့ ဒီကနေ့ စားနေ သောက်နေတာတွေအားလုံးဟာ သီးနှံ တစ်ခုခုပဲ။ တောထဲမှာပေါက်နေတဲ့ အပင်ရိုင်းတွေထဲက ရွေးပြီးတစ်စ၊ တစ်စပြုပြင်စိုက်ပျိုးလာကြတာ ဆန်စပါး၊ ဂျုံ၊ ပဲ၊ ပြောင်း၊ နှမ်း၊ ကြံစတဲ့စားစရာ အပင်တွေ၊ ဝါစတဲ့ဝတ်ဆင်စရာ အဝတ် အထည်လုပ်လို့ရတဲ့အပင်တွေ ဖြစ်လာ တာပဲ။ ဒီအပင်တွေ စိုက်ပျိုးနေကြတာ ကို ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ရ၊ မြင်ရတာကတော့ ဘာမှမဟုတ်သလိုပဲ။ လွယ်လွယ်ကလေးပဲ။ ဒါပေမယ့် အဦး အစပိုင်းက ဒီအပင်တွေ ရွေးကြ၊ စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးကြည့်ကြ၊ အသုံးချကြည့်ကြ ရတာကတော့ နည်းနည်းမှမလွယ်တဲ့ အလုပ်ပဲ။ တကယ် ချီးမွမ်းအံ့ဩစရာပဲ။ တော်ရုံနဲ့နဲ့ ဒီလိုဖြစ်မလာဘူး။ လူ့ ယဉ်ကျေးမှုအစဟာ ဒါပဲပေါ့။ လူတွေက တဖြည်းဖြည်းသီးနှံတွေ ပိုကောင်း အောင်၊ တိုးတက်အောင် လုပ်လာကြ တယ်။ သီးနှံတွေကိုလည်း လူတွေက ပိုတိုးတက်အောင် လုပ်လာကြတယ်”

စားစရာဆန် (လူထုဦးလှ) စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ချက်

ယခုအခါ ဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်လာမှုနှင့်အတူ တောင်သူလယ်သမားများအနေဖြင့် သဘာဝမြေဩဇာများကိုပါ ဓာတ်မြေဩဇာများ နှင့်တွဲဖက်၍ အသုံးပြုခြင်း၊ အချို့က သဘာဝမြေဩဇာချည်းသာ အသုံးပြုခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ ယင်းသို့အခြေအနေပေါ်ပေါက်နေချိန်တွင် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက သဘာဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်ရေးအတွက် စီစဉ်နေသော ထွန်းမြန်မာရောင်းဝယ်ရေးကုမ္ပဏီလီမိတက်၏ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အရောင်းဆိုင်နှင့် သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်သုံးစွဲနည်း တောင်သူ သရုပ်ပြပွဲကိုရောက်ရှိခဲ့ပြီး ယင်းကုမ္ပဏီ၏ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ ဒေါ်အိအိထွန်းနှင့် ဆွေးနွေးလေ့လာချက်များကို တင်ပြလိုက်ပါသည်။ (အယ်ဒီတာ)

မေး - အခုသရုပ်ပြပွဲမှာ ပြသသွားတဲ့ သဘာဝမြေဩဇာများကို တောင်သူ များအား စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ရောင်းချ မယ့်အစီအစဉ်လေး သိပါရစေ။

ဖြေ - ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းထံမှ နည်းပညာတွေ အပြည့်အဝရပါတယ်။ ဒါတင်မက တောင်သူ တွေကို စီးပွားဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထုတ်လုပ်ရောင်းချဖို့ အစီအစဉ်ရှိတဲ့အတွက် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနဲ့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမယ်ဆိုရင် ပိုပြီးအဆင်ပြေပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ခွင့်မရလို့ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီချည်းပဲ သီးသန့်ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် စီစဉ်ထားတာတွေ ရှိပါတယ်။

မေး - အစီအစဉ်လေး သိပါရစေ။

ဖြေ - အဲဒီလို ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးဖို့ဆိုရင် လုပ်ငန်းလိုင်စင်စတင်လျှောက်ထားရပါတယ်။ အခုလည်း လိုင်စင်လျှောက်ထားပါတယ်။ အင်းစိန်မြို့နယ် ကြို့ကုန်းမှာရှိတဲ့ မြေအသုံး ချရေးဌာနခွဲမှာ ခွင့်ပြုချက်လိုင်စင် တင်ပြထား ပါတယ်။ လောလောဆယ်မှာ ကိုဗစ်-၁၉ ကာလဖြစ်နေတဲ့အတွက် ရုံးဝန်ထမ်းတွေ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ခေတ္တစောင့်ဆိုင်းနေ ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး - ဒါဆိုရင် လောလောဆယ် ဘာတွေ ဆောင်ရွက်နေပါသလဲ။

ဖြေ - နိုင်ငံတော်က GAP စနစ်ကို အားပေး နေတဲ့အတွက် တစ်ချက်ခုတ်နှစ်ချက်ပြတ် ဆိုသလို တောင်သူဦးကြီးများလည်း ဓာတ်မြေဩဇာ ဝယ်ယူသုံးစွဲမှု ကုန်ကျစရိတ် သက်သာစေဖို့နဲ့ GAP စနစ်ကိုလည်း အထောက်အကူဖြစ်စေဖို့အတွက် တရုတ်နိုင်ငံ က ထုတ်လုပ်တဲ့ သဘာဝမြေဩဇာတွေကို ကျွန်မတို့ အရောင်းဆိုင်ကနေ တင်သွင်း

သဘာဝမြေဩဇာ ထုတ်လုပ်သူနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

ဇော်လင်းထွဋ်

ဖြန့်ဖြူးလျက် ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြန့်ဖြူးရာ မှာလည်း သက်ဆိုင်ရာက စိစစ်ခွင့်ပြုထားတဲ့ သဘာဝမြေဩဇာတွေပဲ တင်သွင်းဖြန့်ဖြူးပါ တယ်။ နောင်ကို ကိုယ်ပိုင်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးဖို့ အတွက် လိုင်စင်ခွင့်ပြုချက်ကျလာတဲ့အခါမှာ သဘာဝမြေဩဇာတွေ ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့ လက်ရှိ အမှတ် ၄ လမ်းမကြီးဘေးမှာ အကျယ်အဝန်း တစ်ဧကရှိတဲ့ မြေကွက်ကို လည်း စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ထုတ်လုပ်

ခွင့်ကျတဲ့အခါ အဲဒီနေရာကနေ ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးသွားဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။
မေး - အဲဒီနေရာမှာ အခြေချပြီး ထုတ်လုပ်မယ်ဆိုရင် တစ်ဧကကို ထုတ်လုပ်မှုနှုန်း ဘယ်လောက်ရှိနိုင်လဲ။
ဖြေ - တစ်ဧကကို ဆယ်တန်လောက် ထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဆယ်တန်ဆိုရင် တောင်သူ တွေအတွက် ဧက ၂၀၀ လောက် သုံးနိုင် တယ်။ ဒါပေမယ့် မြေအမျိုးအစားပေါ်

မူတည်ပြီး တချို့က ပိုသုံးတာရှိပါတယ်။ တချို့မြေအနေအထားတွေကတော့ စိုက်တဲ့ အပင်ပေါ်မှာ မူတည်ပြီး သူချည်းပဲ သုံးနိုင် တယ်။ တချို့ကျတော့ ယူရီးယားနဲ့တွဲသုံး တာလည်း ရှိပါတယ်။

မေး - ကုမ္ပဏီမှာ စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင် တွေ အပြည့်အစုံရှိပါသလား။

ဖြေ - အသင့်အတင့်တော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လိုအပ်တာရှိရင် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းက ကူညီပေးပါတယ်။

မေး - လောလောဆယ် သရုပ်ပြတဲ့ သဘာဝမြေဩဇာလုပ်ငန်းကို ဆက်သွယ် မယ်ဆိုရင် တောင်သူတွေ ဘယ်ကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသလဲ။

ဖြေ - ကျွန်မကုမ္ပဏီရဲ့အရောင်းဆိုင်ကို ထန်းတပင်မြို့နယ် ကျိုက္ခနာကျေးရွာမှာ အရောင်းဆိုင်ဖွင့်ထားပါတယ်။ တစ်ခြား စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းတွေလည်း ဖြန့်ဖြူးပေးနေပါတယ်။ သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ်နည်းကို တောင်သူတွေ လက်တွေ့ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲချင်တယ်ဆိုရင်လည်း သင်ကြားပေးနိုင်ပါတယ်။

မေး - သဘာဝမြေဩဇာအများအပြား ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းတွေ အလုံအလောက် ရရှိနိုင်ရဲ့လား။

ဖြေ - အားလုံးအဆင်ပြေပါတယ်။ ကုန်ကြမ်း တွေကို ပြည်တွင်းမှာပဲ လုံလုံလောက်လောက် ရရှိနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ ဓာတ်မြေဩဇာလုံးဝ မဖြန့်ဖြူးပါဘူး။ သဘာဝမြေဩဇာကိုပဲ ဖြန့်ဖြူးဖို့ ရည်ရွယ် ထားပါတယ်။ အသုံးပြုတဲ့တောင်သူတွေ လည်း နည်းစနစ်မှန်ကန်စွာ ထုတ်လုပ်ထား တဲ့ သဘာဝမြေဩဇာကို သုံးစွဲမယ်ဆိုရင် ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးမပြုပေမယ့် အထွက်နှုန်း အရ စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်နိုင်ပါတယ်။

ရန်ကုန် အောက်တိုဘာ ၁၃

ယခုနှစ် ပြည်တွင်းငှက်ပျော ဈေးကွက်တွင် ရောင်းအားထက်ဝက် ကျဆင်းသွားသည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ကာလတွင် ဘုရားစေတီပုထိုးများနှင့် ဘာသာ ရေးပွဲများ လျော့နည်းသွားခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်ငှက်ပျောဈေးကွက် ကို တစ်နိုင်ငံလုံးက ငှက်ပျောမျိုးစုံ ဝင်တယ်။ ဖိုးကြမ်းက အများဆုံး ဝင်ပြီး ဝင်တဲ့ငှက်ပျောသီး တစ်ဝက် လောက်က ဘာသာရေးပွဲတွေမှာ ရောင်းရတယ်။ ဈေးနှုန်းကလည်း အရင်ဈေးရဲ့တစ်ဝက်လောက် ကျသွားတယ်”ဟု မြန်မာနိုင်ငံ ငှက်ပျောသီးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် တင်ပို့ရေးအဖွဲ့ချုပ်များအသင်း

ပြည်တွင်းငှက်ပျော ဈေးအားထက်ဝက်ကျ

အတွင်းရေးမှူး ဦးမန်းသန်းဌေးက ပြောပြသည်။

ယခင်နှစ်က ငှက်ပျောသီး (ဖိုးကြမ်း)တစ်ဖိုးလျှင် ၁၅၀၀ ကျပ်မှ အနိမ့်ဆုံး ၈၀၀ ကျပ်အထိ ရရှိခဲ့ပြီး ယခုနှစ်တွင် ငှက်ပျော (ဖိုးကြမ်း) တစ်ဖိုးလျှင် အမြင့်ဆုံး ၁၀၀၀ ကျပ်မှ အနိမ့်ဆုံး ၅၀၀ ကျပ်သာ ရကြသည်။ ခြုံဖြတ် ဈေးနှုန်းမှာလည်း ယခင်နှစ်က ငှက်ပျောတစ်ဖိုး ၆၀၀ ကျပ်မှ ၁၀၀၀ ကျပ်ရှိခဲ့ပြီး ယခု ၂၅၀ ကျပ်မှ ၅၀၀ ကျပ်ခန့်သာ ရှိသည်။

“အရင် ကိုဗစ် ဒုတိယလှိုင်း တုန်းက ငှက်ပျောဈေးကွက်က

အရောင်းအဝယ် အဆင်ပြေတယ်။ တတိယလှိုင်းကာလမှာတော့ အရောင်းအဝယ်က အရမ်းကို ကျသွားတယ်။ အခုရောင်းနေ

ရတာကလည်း စားသုံးသူတွေကိုပဲ ရောင်းနေရတာ။ ဆိုင်ကြီးသမား တွေက မရောင်းနိုင်တော့ဘူး။ ကိုဗစ်ကာလ အလုပ်အကိုင်

ရှားပါးလာတော့ အထမ်းသယ် တွေ များလာတယ်။ သူတို့က အိမ် အရောက် လိုက်ရောင်းတော့ မြို့နယ်တွေက ငှက်ပျောဆိုင်ကြီး သမားတွေရဲ့ ဈေးကွက်ပျောက် သွားတာပေါ့”ဟု ယင်းက ပြောသည်။

လက်ရှိ ရန်ကုန်ငှက်ပျော ဈေးကွက်သို့ မန္တလေးတိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး တို့မှ မိုးငှက်ပျောများ ဝင်ရောက် လျက်ရှိပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ဝါးတစ်ရာမှ သီးဋ္ဌေး၊ ရွှေငှက်ပျော၊ ငှက်ပျောချဉ်နှင့် ရခိုင်ငှက်ပျောသီး များ ဝင်ရောက်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ဇော်လင်းထွဋ်

အပင် မှာရှိတဲ့အမြစ်တွေကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်တယ်။ သီးနှံအစေ့မှာ အစေ့မြစ်ဆိုတဲ့အမြစ် ဖြစ်လာမယ့် အမြစ်လောင်းက တဖြည်းဖြည်းကြီးလာတာကို မူလအမြစ် ခေါ်ကြတာပေါ့။ နောက်တော့ ဆက်ကြီးလာပြီး အဓိကရေသောက်မြစ်ဖြစ်လာတယ်။ ရေသောက်မြစ်က မြစ်တက်၊ မြစ်ပွား၊ ဘေးမြစ်များဖြာထွက်ပြီး အမြစ်အဖွဲ့အစည်းကြီး ဖြစ်လာတာ ရှိတယ်။ အစေ့ရွက်နှစ်ရွက်ပါတဲ့အပင်တွေမှာ ဒီလိုကြီးထွား လာတာရှိတယ်။ ပဲပင်တွေမှာ လေ့လာရင် တွေ့ရမယ်။

တချို့အမြစ်ကျတော့ ရေသောက်မြစ်ကြီးက အပင် ငယ်စဉ်ညှိုးခြောက်ပျောက်သွားပြီး ပင်စည်၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်တွေကနေ အမြစ်တွေ ထွက်လာတဲ့ ထူးခြားမှု ရှိတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါမျိုးကျတော့ မူမမှန် ဖြစ်လို့ ထူးခြားမြစ်တွေ၊ မူခြားမြစ်တွေ လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒါကို

အလုပ်ကုန်စီ

အပင်အပိတ်အပိုင်းများ

ကိုဘင်

အစေ့ရွက်တစ်ရွက် တည်းရှိတဲ့အပင်တွေ ပြောင်းဖူးပင် မှာ တွေ့ရမယ်။

အမြစ်တွေက မြေထဲက ရေနဲ့အစာ (ရေမှာ ပျော်တဲ့ အစာ)တွေ စုပ်ယူတာ အဓိကဆိုပေမယ့် အပင်တွေ မယိုင်လဲ အောင် မြေထဲမှာ ကုပ်တွယ်တာလည်း ပြုလုပ်ပေးတယ်။ မြေကြီးအပေါ်က အပင်အစိတ်အပိုင်းနဲ့ တော့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပါ။ အမြစ်က မြေအောက် ဆင်းတယ်။ အလင်းရောင်မရှိတဲ့ အမှောင် ထဲတိုးဝင်တယ်။ အမြစ်မှာ အဆစ်တွေ အရွက်တွေ အကိုင်းအခက်တွေ မရှိဘူး။ အမြစ်တွေရဲ့ အလုပ်က ရေသောက်မယ်၊ လေရှူမယ်၊ မူခြားမြစ်၊ ထူးကဲမြစ်တွေလည်း ရှိကြတယ်။

မူခြားမြစ်တွေမှာ ကိုင်းတွေ၊ အပင်တွေ၊ နွယ်တက်တဲ့ ကွမ်းရွက်ပင်အမြစ်တွေ၊ အကိုင်းအခက်တွေက ထွက်တဲ့ ညောင်ပင်တွေမှာ “ထောက်မြစ်” တွေရှိတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကိုလ်ကာတာ (ကာလကတ္တား)မြို့မှာရှိတဲ့ ရုက္ခဗေဒပညာရှင် ထဲမှာ ညောင်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကနေ ညောင်ထောက်မြစ်တွေ၊ အကိုင်းကဖြန့်ပြီး ဘေးဝဲယာဖြာထွက်တာကို ဆန့်ပြီးရှည် ထွက်အောင် ဆွဲခေါ်ပြုလုပ်ထားတဲ့ ညောင်ပင်အပြန့်ကြီးကို မြင်တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။

တချို့အမြစ်တွေက မြေကြီးပေါ်ကုပ်တွယ်သွား ကြတာလည်းရှိတယ်။ တချို့အမြစ်တွေက ထောက်ကန်ထား တာလည်းရှိတယ်။ ဆပ်သွားဖူးပင်တွေမှာ မြင်ရတဲ့အမြစ်မျိုး တွေ ဖြစ်တယ်။ တချို့ကအပင်ကို အမြစ်တွေနဲ့ အပင်ထိပ်ပိုင်း တွယ်ကပ်ပြီး အလင်းရောင်နဲ့လေရအောင်နေပေမယ့် အပင်

ကြီးရဲ့အစာကိုကပ်ပြီး မစားဘူး။ သစ်ခွပင်တွေမှာ မြင်ရမယ်။ ကျီးပေါင်းပင်လို အပင်မျိုးကျတော့ အမြစ်တွေက အပင်ကြီးတွေကို ကုပ်တွယ်ပေါက်ပြီး အပင်ကြီးရဲ့ အစာယူ စားတဲ့ တွယ်ကပ်မြစ်လည်းရှိတယ်။ ရေကညွတ်လို အပင်ကျ တော့ ရေထဲ ရွံထဲနေပြီး အပင်အဆစ်ကနေထွက်တဲ့ လေရှူ မြစ်တွေလည်း ရှိတယ်။ ကန်စွန်းဥ၊ မုန်လာဥလိုကျတော့

ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မျိုးပွားတော့လည်း လေအကူ၊ လေ အားယူရသလို၊ ရေအကူ ရေစီးရေလာနဲ့လည်း မျိုးပွား ရတယ်။ လူ၊ သတ္တဝါတို့ အကူအညီနဲ့လည်း မျိုးပွားကြ တယ်။ ကွဲအက်မှုနဲ့လည်း မျိုးပွားတယ်။ အတောင်၊ အခက် တွေပါပြီးလည်း လေနဲ့ပျံသွားပြီး မျိုးပွားတာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ အသီးတွေရဲ့မျိုးပွားမှုကလည်း အဲဒီလို အကူအညီ

ကန်စွန်းဥ၊ မုန်လာဥလိုကျတော့ တခြားအမြစ်တွေနဲ့ မတူဘဲ ထူးကဲမြစ်တွေလည်းရှိကြတယ်။ လေ့လာမယ်ဆိုရင်လည်း အမြစ်တွေရဲ့အကြောင်းက စိတ်ဝင်စားစရာ၊ သိမှတ်စရာတွေ အများကြီးရှိတယ်။

တခြားအမြစ်တွေနဲ့ မတူဘဲ ထူးကဲမြစ်တွေလည်း ရှိကြတယ်။ လေ့လာမယ်ဆိုရင်လည်း အမြစ်တွေရဲ့အကြောင်းက စိတ် ဝင်စားစရာ၊ သိမှတ်စရာတွေ အများကြီး ရှိတယ်။

အပွင့်တွေဆိုတာကလည်း မျိုးဆက်ပွားဖို့ ဖြစ်ပေမယ့် ပွင့်ဖတ်တွေပွင့်ချပ်တွေကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာတွေ ဖြစ်တယ်။ ပိုပြီးစိတ်ဝင်စားစရာက ပန်းခိုင်တွေပါ။ ရိုးတံ အတိုအရှည်ရှိကြတဲ့ ပုံစံအမျိုးမျိုးပန်းခိုင်တွေကို နေကြာ၊ စိန် ပန်း၊ သော်ကပင်တွေမှာ တွေ့ရပါမယ်။

အသီးတွေကလည်းမျိုးပွားမှု အဓိကလုပ်ကြတဲ့ အစေ့အိမ်တွေဖြစ်ကြပါတယ်။ အစေ့အိမ်က အသီးဖြစ်တာ ရှိသလို အစေ့အိမ်အပြင်ဘက် ပွင့်ချပ်၊ ပွင့်ခံတွေကနေ အသီး ဖြစ်တဲ့အသီးတွေကိုတော့ သီဟိုဠ်သရက်မှာ တွေ့ရတယ်။

အထောက်အပံ့တွေနဲ့ နေရာနဲ့အောင် ပြန့်ပွားကြတာ ဖြစ်ပါ တယ်။

အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီး၊ ပင်စည်စတဲ့ အသီးသီးတဲ့ အပင်အစိတ်အပိုင်းတွေရဲ့ အခြေခံလုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ အလုပ်တွေကို သိရှိလေ့လာကြပြီး ပိုကောင်းတဲ့မျိုးတွေ၊ အရည်အသွေးတွေရရှိအောင် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသီတွေ၊ ရုက္ခဗေဒပညာရှင်တွေက ဆက်လက်ကြိုးပမ်းစွမ်းဆောင်နေ ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးမှာ အရေးကြီးတာကတော့ လူသားတွေ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံပြည့်စုံဖို့၊ စိုက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးတက်ဖို့နဲ့ ထွက်ရှိလာတဲ့သီးနှံတွေ အရည်အသွေးတိုးတက်မှုရှိစေရေးတို့ဟာ ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ ရှေးရှုလုပ်ကိုင်နေကြရမယ့်အချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြန့်ဖြူး နိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု ဖူလုံရေးနှင့် ပြည်ပပို့ကုန်တိုးမြှင့်နိုင်ရေး ကိုပါ ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ပို့ကုန်များ ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းအာနိသင် ကင်းစင်ရေး အတွက် စနစ်တကျ စီမံဆောင်ရွက်ပေးမှသာ ဈေးကွက်မိတ်မပျက်ဘဲ ဈေးကောင်းရရှိမည်ဖြစ်သည်။

အစားအစာ၊ အာဟာရတစ်မျိုး ဖြစ်ကာ မြို့များလည်း အလွန်နှစ်သက် ပေါက်ပွားသည်။ နေရာဒေသတိုင်း

အလေးချိန်ဆတူရောက်သင့်တော် သည့်ပုံးတစ်ပုံးထဲတွင် ထည့်၍ ရောစပ်ပေးရပါမည်။ ရေလုံးဝ မထည့်ရပါ။ ပုံးထဲသို့ အပြည့် မထည့်ဘဲ နေရာလပ်ချန်ထားရ ပါမည်။ အမြုပ်များတက်လာလျှင် လျှံကျမသွားစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပုံးအဝကို လုံအောင်ပိတ်ထားပြီး အေးမြသည့်အရိပ်ထဲတွင်ထားပါက ရက်အနည်းငယ်အတွင်း အပုပ်နဲ့ ထွက်တတ်သဖြင့် လူနှင့်ဝေးသော နေရာတွင်ထားရပါမည်။ သုံးရက် လျှင် တစ်ကြိမ်အဖုံးဖွင့်မွှေးပေးရပါ မည်။ ပူနွေးသောရာသီတွင် ၂၁ ရက်ကျော်ပါက အသုံးပြုနိုင်သည့် အဆင့်သို့ရောက်ရှိလာပြီး အေးသော ရာသီတွင် ရက် ၃၀ ကျော်မှသာ အသုံးပြုနိုင်သည့်အဆင့်ရောက်ရှိ ပါမည်။ ထိုအချိန်များတွင် အပုပ်နဲ့ လုံးဝမရှိဘဲ ကစော်နံ့သာ ရရှိပါမည်။

ငါးအမိုင်နိုအားဆေးရည်ကို အသုံးပြုလျှင် ပျစ်ရည်များရရှိစေရန် ငါးဖတ်များကို ဆန်ခါတစ်ရံဖြင့် စစ်ပြီးရယူရပါမည်။ ငါးအမိုင်နို အားဆေးရည်တစ်ဆ၊ ရေအဆ ၁၀၀၀ နှုန်း ၁:၁၀၀၀၊ ရေတစ်ဂါလန်၊ ဆေးရည် ဟင်းစားဇွန်းနှစ်ဇွန်း ရော၍ အသုံးပြုရပါမည်။ နိုက်ထရိုဂျင်ကြွယ်ဝသော အာဟာရ အရည်များဖြစ်သဖြင့် အပင်ငယ်စဉ် အပင်ပိုင်းကြီးထွားမှုကို လည်း ဖြစ်စေပါသည်။

သတိမူရန်

ငါးအမိုင်နိုအားဆေးရည်ကို အဖူး၊ အပွင့်ဝင်ချိန်များတွင် ပက်ဖျန်းပါက အပွင့်၊ အသီး များနည်းစေကာ အပင်ပိုင်း ကြီးထွားမှု ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် စေတတ်သဖြင့် အပင်ငယ်စဉ် ဦးစားပေးဖျန်းသင့်ပါသည်။ အားဆေးရည်များကို ပျိုးပင်များ အား ပက်ဖျန်းပေးခြင်း၊ မြေဆွေးပုံ ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုခြင်း၊ အရွက်စားဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို တစ်ပတ်ခြားတစ်ကြိမ် ပက်ဖျန်းပေး ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ငါးအမိုင်နိုအားဆေးရည်ကို အဏု ဇီဝဆေးရည် အီးအမ် (EM) အစရှိသည့် အခြားသဘာဝ မြေဩဇာများနှင့်လည်း ရောစပ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးသီးနှံများ၊ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံပန်းမန်များ တွင် ယင်းကိုသုံးစွဲပေးခြင်းအားဖြင့် စားသုံးသူများ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းစေပြီး အရည်အသွေးပြည့်ဝသော သီးနှံများရရှိခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်လာကြမည်ဖြစ်သည်။

များစွာပါသော သဘာဝမြေဩဇာ များကို ထည့်သွင်းသုံးစွဲပေးခြင်းဖြင့် စိုက်ခင်းများအတွင်းရှိ အာဟာရ ဓာတ်များ လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုများ လျော့ချကာကွယ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ငါးအမိုင်နို အက်စစ် သဘာဝမြေဩဇာ များကို အသုံးပြု ပေးခြင်းအားဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေ

အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိလာ မည်ဖြစ်သည်။ ငါးအမိုင်နိုအက်စစ်ပျစ်ရည် ဆိုသည်မှာ ငါးနှင့်ထန်းလျက် (ကြိသကာ)တို့ကို ဆတူရောနှပ်ပြီး ရရှိလာသည့် အရည်ပျစ်များပင် ဖြစ်သည်။ ငါးအမိုင်နိုအပျစ် အရည်ထဲတွင် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်

အလွယ်တကူရရှိနိုင်သည့်ဈေးများမှ ငါးနှင့်ထန်းလျက်တို့ကို ဝယ်ယူကာ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ငါးအမိုင်နိုအက်စစ်ပျစ်ရည် ပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့်ပစ္စည်း များမှာ ငါး၏စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ

ငါးအမိုင်နိုအက်စစ် သဘာဝမြေဩဇာများကို အသုံးပြုပေးခြင်းအားဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေများအတွင်း နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်များ ကြွယ်ဝလာစေကာ သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးတက်ရရှိစေခြင်း၊ စိုက်ခင်းများရှိ ရေအရည်အသွေးများ ထိခိုက်မှု မဖြစ်ပေါ်စေခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိ...။

များအတွင်း နိုက်ထရိုဂျင် ဓာတ်များ ကြွယ်ဝလာစေကာ သီးနှံအထွက် နှုန်း တိုးတက်ရရှိစေခြင်း၊ စိုက်ခင်း များရှိ ရေအရည် အသွေးများ ထိခိုက်မှုမဖြစ်ပေါ်စေခြင်းစသည့်

အမြောက်အမြားပါရှိနေပြီး၊ အပင် များ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးသည်။ ထို့ပြင် မြေတွင်းရှိ အဏုဇီဝ သက်ရှိအားလုံးတို့အတွက် အံ့ဖွယ်

(ဦးခေါင်း၊ အမြီး၊ ကလီစာ)အပါ အဝင် ငါးတစ်ပိဿာ၊ ထန်းလျက် တစ်ပိဿာ လို အပင်ပါသည်။ ဖျော်စပ်ပုံမှာလည်း ငါး၏စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများနှင့် ထန်းလျက်ကို

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအနေ ဖြင့် သီးနှံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်မျိုးစေ့ များ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးပေးရန်၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ကောင်းများ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ပညာပေးလုပ်ငန်းများကို ထိရောက် စွာ ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ စီးပွားရေး တွက်ခြေကိုက်၍ ဈေးကွက်ဝင် သီးနှံများ ပိုမိုစိုက်ပျိုးလာစေရန်၊ ပြောင်းလဲလာသောရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသည့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် များကို ကျင့်သုံးတတ်စေရန်၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး များ သုံးစွဲမှုလျော့ချရေးနှင့် သဘာဝ မြေဩဇာများ ပိုမိုသုံးစွဲ၍ ဘေး အန္တရာယ်ကင်းရှင်းသော လယ်ယာ ထွက်ကုန်များကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သွားရန်စသည့် လုပ်ငန်း တာဝန်များကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများဆုံး စားသုံးနေကြပြီး ပြည်ပပို့ကုန် အတွက်လည်း ဈေးကွက်အလား အလာကောင်းသည့် သရက်၊ ကျွဲကော၊ သခွားမွှေး၊ ဖရုံ၊ ထောပတ်သီး၊ ငရုတ်၊ ခရမ်းချဉ်၊ ကြက်သွန်နီ၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ အစေ့ထုတ် ပြောင်း၊ ပဲတီစိမ်း၊ မတ်ပဲ၊ ပဲလွမ်း၊ နှမ်း၊ မြေပဲ၊ စပါးနှင့်ကော်ဖီသီးနှံ စသည့်သီးနှံ ၁၅ မျိုးတို့ကို ယခု အခါတွင် GAP စနစ်နှင့်အညီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိရာ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ကိုပါ ရရှိနေ ကြပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာ့တောင်သူလယ်သမား ကြီးများအနေဖြင့် ဓာတုဆေးများကို သာ အားထားမနေဘဲ စိုက်ပျိုးရေး သီးနှံများတွင် သဘာဝအပင် အားဆေး (သို့မဟုတ်) ငါးအမိုင်နို အက်စစ် ပျစ်ရည် များကို ပါ ထည့်သွင်းသုံးစွဲပေးသွားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ငါးအမိုင်နိုအက်စစ်ပျစ်ရည် သည် သီးနှံအပင်များ ကြီးထွား ဖြစ်ထွန်းရန်အားပေးပြီး သီးနှံများကို အထွက် တိုးစေသည်သာမက နိုက်ထရိုဂျင် ဓာတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လေ့ရှိသည့် မြေပေါ်မြေအောက်ရေ များ နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ် ညစ်ညမ်းမှု များကိုပါ ကာကွယ်ပေးသွားနိုင် ပါသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာများကို သုံးစွဲမည့်အစား အာဟာရဓာတ်

ရှေ့ဖုံး - ကျွန်ုပ်တို့၏ မှ

ချို့တဲ့နားမှ ရေရှည်တွင် ကင်းဆေးရန် ကြိုးပမ်းကြရမည်သာဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သီးနှံအမျိုးပေါင်း ၆၀ ကျော်ကို ရာသီအလိုက် နှစ်စဉ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက် ရှိသည်။ ဆန်စပါး၊ ပဲမျိုးစုံသည် ပြည်တွင်းစားသုံးမှုလုံလောက်ပြီး ပြည်ပ ပို့ကုန်အဖြစ်ပါ ဝင်ငွေရရှိနေသည်။ ဆီထွက်သီးနှံမှာ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု မလုံလောက်သေးသဖြင့် ဖူလုံရန် ကြိုးပမ်း ဆဲဖြစ်သည်။ သစ်သီးဝလံသည် ပြည်တွင်းဖူလုံ၍ ပြည်ပပို့ကုန် အဖြစ်ပါ ဝင်ငွေရရှိနေသည်။

စိုက်ပျိုးမြေမှာလည်း လက်ရှိ နှင့်အနာဂတ်အတွက် လုံလောက်မှု ရှိနေသေးသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် များအသုံးပြုကာ နည်းပညာ သစ်များ အသုံးပြု၍ အဓိကဆုံးရှုံးမှု များနေသော လေလွင့် မှုကို ထိန်းသိမ်းရမည်။ ရရှိထားပြီးသော ဈေးကွက်ကိုလည်း ထိန်းသိမ်းထား ကြရမည်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တွဲဖက်၍ မွေးမြူရေးကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်မှသာ တောင်သူနှင့် မွေးမြူသူနှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးခံစား ရမည်ဖြစ်သည်။

ရိက္ခာဖူလုံရေးတွင် လယ်ယာ သားငါးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးကို မျက်ခြည်မပြတ် အလေးထား ဆောင်ရွက်ကြမှသာ တော်ကာ ကျပါမည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူထုတ်လုပ် မှုတွင် သမားရိုးကျဖြင့်မရနိုင်တော့ ဘဲ နည်းမျိုးစုံ နှင့် ဖြည့်တင်း ဆောင်ရွက်နေကြရမည် ဖြစ်သည်။

အာဟာရပါဝင် မှု တွေ ပိုကောင်းမွန်လာရန် စားနပ်ရိက္ခာ ကဏ္ဍတွင် အရေးကြီးလာသည်။ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာရေးရာ ဝန်ထု အောက်တိုဘာ ၁၆ ရက်က စတင်၍ FAO ကသတ်မှတ်ကာ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးကို လုပ်ကိုင်လာခဲ့ရာ အငတ်ဘေးပြဿနာကို ဆယ်စုနှစ် ပေါင်းများစွာ အထိုက်အလျောက် တိုက်ဖျက်နိုင်ခဲ့သည်။

သို့သော် ၂၀၀၇-၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ အကျပ်အတည်းကြုံခဲ့ရပြန်သဖြင့် ၂၀၀၇-၂၀၀၈ ရိက္ခာအခက်အခဲ ကာလနောက်ပိုင်း ကမ္ဘာပေါ်တွင် အာဟာရ ချို့တဲ့သူဦးရေ ပိုတိုးပွား လာခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ပြည်သူ သန်း ၈၇၀ ကျော် နေ့စဉ် အငတ်ဘေးကြုံနေ ကြရသည်။ အငတ်ဘေးနောက် ကွယ်မှ အာဟာရချို့တဲ့မှုကပါ တွဲ၍ ပါလာသည်။ ဝေလင်လင် မစားရသူများထဲတွင် ကိုယ်တိုင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ တောင်သူ

လယ်သမား၊ မွေးမြူရေးလုပ်သား အငယ်စားများပင် ပါဝင်လာ သည်။ စားနပ်ရိက္ခာ ပြဿနာ သည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ခက်ခဲနက်နဲ ရှုပ်ထွေးသည့်ပြဿနာ တစ်ရပ် ဖြစ်၍ ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့တွင် မတည်ငြိမ်မှု၊ ပဋိပက္ခများမှ ကပ်ရောဂါဘေးများမှ ကြိုနေကြရ သည်။ မွေးကင်းစကလေးငယ် သေဆုံးမှု၏ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် အာဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့်ဟု သိရ သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ငါးနှစ်အောက် ကလေးငယ် ၁၆၅ သန်းမှာ အာဟာရ ချို့တဲ့နေသည်ဟု ဆိုသည်။

မျက်မှောက်ကာလတွင် အသက်ငါးနှစ်အရွယ် ကလေးငယ် လေးဦးအနက် တစ်ဦးသည် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးပြီး အာဟာရချို့တဲ့မှုကို ကြုံတွေ့နေကြ

ရသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံအလိုက် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်ကို မြှင့်တင် နိုင်ရေး ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်နေ ကြရသည်ဟု Global Nutrition Report တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် မျက်မှောက် ကာလတွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာစားသုံးနိုင်ရေး၊ စားသုံးမှု ပုံစံပြောင်းလဲရေး၊ အဓိကစားသုံး သီးနှံပြောင်းလဲရေးတို့ကို ပြုလုပ် လာနေကြသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ် FAO ၏ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ယေဘုယျအား ဖြင့် လူကိုးဦးတွင် တစ်ဦးသည် အာဟာရမပြည့်ဝဘဲ ငတ်မွတ်နေဆဲ ရှိနေသည်။ စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှု ပမာဏကိုသာ ဦးတည်မနေဘဲ အရည်အသွေးပြည့်ဝမှု၊ အာဟာရ ပြည့်ဝမှုကိုလည်း ရှေးရှု၍ စိုက်ကြ၊ မွေးကြရန် လိုအပ်လာသည်။

အစားအစာများတွင် ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်ပြည့်ဝမှု မရှိသော၊ မလုံခြုံသော၊ ဘေးမကင်း အစားအစာများသည် ကမ္ဘာ့ကပ် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု၊ သေဆုံးမှုများ၏ အဓိကတရားခံကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ လုံခြုံစိတ်ချဘေးကင်းသောအစား

အစာ (Safety Food) များကို လူတိုင်းရရှိစားသုံးနိုင်ရေးသည် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ရမည့်အလုပ် ဖြစ်သည်ဟု FAO က သုံးသပ် ထားသည်။

ကမ္ဘာကြီးသည် ယခုအခါ အဘက်ဘက်မှ နည်းပညာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာနေ၍ သွားလာနေထိုင် စားသောက်မှုပုံစံများ ယခင်ကနှင့် မတူ ပြောင်းလဲလာနေသည်။ ထိုပြောင်းလဲမှုသည် အကောင်း ဘက်သို့ ရှေးရှုပြောင်းလဲရန် လိုအပ် သည်။ နောက်မျိုးသစ်များအတွက် ဆိုးမွေအစား ကောင်းမွေများကို ပေးခဲ့ကြရပါမည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုလျှင် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မကြာခဏ ဖြစ်ပွားမှုတို့သည် စားနပ်ရိက္ခာ

အခြေခံထုတ်လုပ်သည့် စိုက်ပျိုးရေး နှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ထိခိုက်မှု ရှိလာနေသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကြ ရသည့် ပြည်သူများ လုပ်ငန်း ထိခိုက်မှု၊ ဝင်ငွေနည်းပါးမှု၊ ဈေးကွက်ပျက်မှုကြုံရပြီး ဝင်ငွေနှင့် ချိန်ဆစားသောက်ကြရသဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝမှု နည်းလာသည်။ ဖြစ်ပေါ်ကြုံတွေ့ရသော ရာသီဥတု နှင့်အညီ စိုက်ပျိုးမွေးမြူကြရသော တောင်သူများမှာ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ဓာတုပစ္စည်း အသုံးပြုမှု လျော့ချရေး နှင့် သဘာဝမြေဩဇာအပါအဝင် သဘာဝပစ္စည်းများ၊ အစားထိုး အသုံးချရေး၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စိုက်ပျိုးရေးမှ မွေးမြူရေးသို့ မွေးမြူ ရေးမှ စိုက်ပျိုးရေးသို့ အပြန်အလှန် အသုံးပြု၍ အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရေးတို့ ပြုလုပ်ပေးကြ ရမည်ဖြစ်သည်။ ရေခဲ၊ မြေခဲ ကောင်းသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို အနာဂတ်အတွက် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရင်း သီးနှံအမည်စုံ၊ မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်မျိုးစုံကို တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ကြမှသာ ပြည်တွင်း ဖူလုံကာ ပြည်ပပို့ကုန် တန်ဖိုးမြင့်

ပစ္စည်းအစုံ ပေါကြွယ်ဝလာပါ မည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံသောရိက္ခာ ထုတ်လုပ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးစနစ်၊ မွေးမြူရေးစနစ်များ ဒေသအနှံ့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် ပတ်ဝန်း ကျင်မပျက်စီးဘဲ ရိက္ခာထွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းကောင်းများဖြစ်သည်။

ရေမြေတောတောင်သဘာဝ အခြေအနေမပျက်ယွင်းရန် သဘာဝ ကို ထိန်းသိမ်းသော စိုက်ပျိုးရေး စနစ်၊ သဘာဝမပျက်စေသော မွေးမြူရေးစနစ်တို့ကို ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ပြီး ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု လာမည်ဖြစ်သည်။

အင်းလေးကန်အတွင်း ငါးဖိန်းငါးများ အရေအတွက် တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ရေး၊ ဓာတုကင်းစင်သီးနှံ စာရင်းဝင် မြေသားစိုက်ခင်းများဖြစ်ရေး ယခုအခါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ စတင်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သည်။ ကန်အတွင်း သံဆန်ခါ လှောင်အိမ် ဖြင့် ငါးမွေးမြူရေးစနစ်ကို နိုင်ငံတကာတွင် ပြုလုပ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ အင်းလေးကန်ကဲ့သို့ ကမ္ဘာကျော် ရေကန်ကြီး “သွန်လီဆပ်” သည် ကမ္ဘာ့ဒီးယား နိုင်ငံတွင် ရှိသည်။ သွန်လီဆပ်မြစ် နှင့် ဆက်စပ်နေသော ရေပေါ်ကန် ထဲတွင် နေအိမ်နီးပါး ကြီးမားသော လှေဖြင့် အတည်အကျသွားလာ နေထိုင်ကြသော လူများရှိသည်။ သူတို့သည် လှေ၏အောက်ဝမ်းထဲ တွင် ငါးနှင့်ပုစွန်မွေးကြသည်။ လှေ၏အပေါ်တွင် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်၊ စားသုံးသီးပင်ကို စိုက်ပျိုး ကြသည်။ ရေပေါ်မှာနေကြသော် လည်း ပတ်ဝန်းကျင်မပျက် ရေကို မညစ်နွမ်းစေဘဲ မွေးမြူရေးအစာ စိုက်ပျိုးရေးအစာရနေကြသည်။ ပိုလျှံ၍ ရောင်းချပြီး ဝင်ငွေရနေကြသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ မြင့်မားသောတောင်ကုန်း တောင်စွယ် များတွင်လည်း မိုးရေတိုက်စား၍ မြေသားမဆုံးရှုံးစေရန် တောင်ထိပ် တွင် ထီးမိုးထားသကဲ့သို့ သစ်တောအုပ်၊ ကိုကိုးပင်များ စိုက်ကြသည်။ တောင်ခါးပန်းတွင် ပီလောပီနီနှင့် မြေထိန်ပင်များ၊ ဥစားပင်များစိုက်၍ မြေထိန်းပေး သည်။ တောင်၏ဆင်ခြေလျော အတိုင်း မစိုက်ပျိုးဘဲ လှေကားထစ် ပုံစံစိုက်ခင်းပြုလုပ်ကြသည်။ တောင်ကျရေကို ဖမ်း၍ တောင်ခြေ တွင် စပါးစိုက်ကြသည်။ မွေးမြူ ရေးခြံ၊ စပါး၊ ငါး၊ စပါး၊ ဘဲ ယှဉ်၍ တွဲပြုလုပ်ကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်

မပျက်ဘဲ ဝင်ငွေကောင်းရရှိကာ ရာသီဥတုလည်း ကောင်းမွန်မျှတ လာသည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေး လာမှုကို လူသားမျိုးနွယ်အားလုံး ကြိုနေကြရသည်။ ကမ္ဘာကြီး ဖျားနာနေပြီ။ ကမ္ဘာကြီးအနာတွေ၊ ဘုတေပေါက်လာ၍ ပလပ်စတိတ် ကပ်ထားရပြီ။ ကမ္ဘာကြီးမှ အပူငွေ့ ထွက်နေ၍ ရှုံ့တွနေပြီ။ ကမ္ဘာ တစ်ခြမ်းက မီးလောင်ပူနေ၍ ကမ္ဘာ တစ်ခြမ်းက အအေးလွန်ကာ ရေခဲ ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းကြုံနေပြီဟု ပြောလာကြသည်။

ကမ္ဘာကြီးကို သာမက လူသားတွေကိုပါ ထိခိုက်စေမည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အဖျက်အမှောင့် လုပ်ရပ်များကို ရပ်ကြပါ။ အပူချိန် မြင့်တက်မှုကို ၁ ဒသမ ၅ ဒီဂရီ ဆဲလ်စီးယပ်စ်အထိသာ ကန့်သတ် ချက်ထား ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ ကမ္ဘာ ပူနွေးမှု ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရာတွင် အရေးကြီးသောအပြောင်းအလဲ ကာလရောက်နေပြီဟု ကမ္ဘာ့ ခေါင်းဆောင်များကို ဗြိတိန် ဝန်ကြီးချုပ် ဘော့ရစ်ဂျွန်ဆင်က ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံတွင် ပြောကြားသွားသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် နည်းပညာ ပြောင်းလဲမှုနှင့်အတူ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုများ၊ ပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှုများလည်း ယှဉ်တွဲ ပေါ်ပေါက်လာရာ ဤသည်တို့မှာ စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ကုန်ထုတ် လုပ်မှုကိုလည်း ထိခိုက်လာ နေသည်။ ပျက်စီးမှု၊ ဆုံးရှုံးမှု၊ အရည်အသွေးမမီမှု၊ ဘေးကင်း လုံခြုံသည့် စားရေရိက္ခာ ရှားပါးမှုမှ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု အထိ ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်လာနေရပြီ ဖြစ်ရာ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၊ သုတေသန လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို စိုက်ပျိုး မွေးမြူသူ၊ စီးပွားရေးကုန်သည် ရောင်းဝယ်သူများနှင့် အစိုးရဌာန များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် အထူးလိုအပ်လာသည်။

လူသားများ၏ နေ့စဉ် စားသုံးနေရသော စားနပ်ရိက္ခာ လိုအပ်ချက်ကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အစိုးရ များက ကြိုးပမ်းနေကြသကဲ့သို့ စားသုံးနေကြသော ပြည်သူတစ်ရပ် လုံးကလည်း ဝိုင်းဝန်းကူညီပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူ၊ မွေးမြူသူတို့ကို ဝိုင်းကူကြမှသာ လူမှုဘဝတွေ ကောင်းလာမည်။ ဘေးကင်း လုံခြုံသော အစားအစာများရရှိပြီး သာယာဝပြောသော ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်လာပေမည်။ **ကိုရီ(စိုက်ပျိုးရေး)**

မြန်မာနိုင်ငံနွားမွေးမြူရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စကားပိုင်း

နေပြည်တော် အောက်တိုဘာ ၆

ပြည်တွင်းထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးမြှင့်တင်ပြီး စားသုံးသူများ၏ ယုံကြည်မှုပိုမိုခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ရန် လိုသကဲ့သို့ ဈေးကွက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအားရှိစေရန် သန့်ရှင်းမှု၊ ထုပ်ပိုးမှုစသည့် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများ အပြင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချနိုင်စေရေး ကြိုးပမ်းကြရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ အောက်တိုဘာ ၆ ရက်က မြန်မာနိုင်ငံ၏နွားမွေးမြူရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးအဖြေရှာ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကျင်းပသည့် စကားပိုင်း ဆွေးနွေးပွဲတွင်

ဒုတိယဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်ကြီးက ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။ လယ်ယာကဏ္ဍဆိုင်ရာ စီမံကိန်းစီမံချက်များရေးဆွဲရာတွင် လယ်ယာစီးပွားကို အခြေခံပြီး တောင်သူများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများလုပ်ငန်းနယ်ပယ်အလိုက် အမြင်ချင်းဖလှယ် ဆွေးနွေး၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် လစဉ် ပထမပတ် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်းစကားပိုင်း အစီအစဉ်ကို ဒုတိယအကြိမ်ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပြီး အခမ်းအနားသို့

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ပါမောက္ခချုပ်များနှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ၊ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များက အွန်လိုင်းစနစ်ဖြင့် ပါဝင်တက်ရောက်ကြသည်။ ယခုဒုတိယပတ်စကားပိုင်း အစီအစဉ်တွင် ဒုတိယဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်ကြီးက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေမြေသဘာဝနှင့် ကိုက်ညီသည့် နွားမျိုးများရှိခြင်း၊ မွေးမြူမှုနည်းစနစ်များနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိပြီးဖြစ်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ

အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သောစိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်များရှိခြင်း၊ နိုင်ငံ၏ အနီးဆုံးတွင် အကြီးမားဆုံး နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ကြီးရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်မှုအခွင့်အလမ်းကောင်းနှင့် နွားမွေးမြူရေးမှ ရနိုင်သည့် အကျိုးအမြတ်များကြီးမားစွာ ရှိနေခြင်းကြောင့် ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ဘရာမင်ကဲ့သို့သော အသားစားနွားမျိုးများ၊ နို့ထွက်ကောင်းသည့် နို့စားနွားမျိုး၊ အသားအရည်အသွေးကောင်းသည့် နွားနောက်မျိုးများတိုးချဲ့ မွေးမြူနိုင်ရေးအားပေး ကူညီဆောင်ရွက်လျက် ရှိရာသက်ဆိုင်သူအားလုံးတို့က မိမိတို့ ကျရာအခန်းကဏ္ဍများက တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြစေလိုကြောင်း တိုက်တွန်းပြောကြားသည်။ မြန်မာ့ နွားမွေးမြူရေးကို လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင်အသုံးပြုရန် ရှေးအစဉ်အဆက်က မိရိုးဖလာနည်းအရ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူလာကြရာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံ၌ဒေသ နွားကောင်ရေ ၈ ဒသမ ၈ သန်းကျော်၊ နို့စားနွားကောင်ရေ ငါးသောင်းကျော်၊ နွားနောက်ကောင်ရေ ငါးသောင်းကျော်၊ ကျွဲကောင်ရေ ၁ ဒသမ ၆ သန်းကျော်၊ စုစုပေါင်းကျွဲနွားကောင်

ရေ ၁၀ ဒသမ ၆ သန်းကျော် မွေးမြူထားရှိကြောင်းသိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသားစားသုံးမှုမှ လူတစ်ဦးလျှင် တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ကြက်သားခြောက်ပိဿာ၊ ဝက်သားနှစ်ပိဿာခွဲ၊ အမဲသား ၁ ဒသမ ၂ ပိဿာရှိပြီးနွားနို့သောက်သုံးခြင်းထက်နို့ဆီ၊ နို့မှုန့် စားသုံးသည့် အလေ့အထပိုရှိသည်။ နို့နှင့် နို့ထွက်ပစ္စည်းများကိုတစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀ ကျော်ခန့် ပြည်ပမှ တင်သွင်းနေရာက သွင်းကုန်အစားထိုး ထုတ်လုပ်နိုင်စေရန် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍမှ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ကူညီအားပေးလျက်ရှိသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ကျွဲနွားအရှင်များတင်ပို့ခွင့်ပြုခဲ့ရာ ယနေ့အထိ ကျွဲနွားကောင်ရေ ၅၄၂,၄၃၅ ကျော် တင်ပို့ ရောင်းချခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကျွဲနွားဈေးကွက်ကြီးမားပြီး ပြည်ပဝင်ငွေ ရှာဖွေပေးနိုင်သကဲ့သို့ ရေရှည်တွင်တိရစ္ဆာန်အရှင်များ တင်ပို့ရောင်းချခြင်း သာမက တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များကိုပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ပြီးပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။

ငါး ပုစွန်တင်ပို့ထွက်ရှိမှုများ ပိုကုန်နည်း၍ ပြည်တွင်းဈေးကျ

ရန်ကုန် အောက်တိုဘာ ၁၃ ငါးပုစွန်တင်ပို့မှုလျော့ကျလာခြင်းကြောင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြည်တွင်းဈေးကွက်ကိုသာ အားထားနေကြောင်း သိရသည်။ ထို့ပြင် မွေးမြူရေး အစာဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းများကျဆင်းလာခြင်းတို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများကို လျှော့ချလုပ်ကိုင်လာကြသည်။ “အခုအချိန်မှာ ဝယ်လိုအားက အရမ်းကျသွားတယ်။ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်းတွေ ပိတ်ထားတော့ ပြည်ပပို့ကုန်နည်းသွားတယ်။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်မှာက ဈေးနှုန်းကျတယ်။ ဒီကြားထဲမှာ အစာဈေးနှုန်းတွေ တက်နေတော့ ကျွန်တော်တို့ ငါးပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေအတွက် ဆုံးရှုံးမှု

တွေ များလာတာပေါ့” ဟု ထန်းတပင်မြို့နယ်ရှိ ငါးပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင် ဦးနိုင်ဝင်းက ပြောသည်။ ထန်းတပင်မြို့နယ်ရှိ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများသည် ငါးမြစ်ချင်း၊ ငါးတန်၊ ငါးမုတ်နှင့် ငါးကြင်းတို့ကို အဓိကထားမွေးမြူကြသည်။ ယခင်က ငါးကန်တစ်ဧက၏ ကုန်ကျစရိတ်မှာ ကျပ် ၂၅ သိန်းမှ သိန်း ၃၀ ကျပ်သာရှိခဲ့ပြီး ယခု ငါးကန်တစ်ဧကလျှင်ကျပ် ၃၅ သိန်းမှ သိန်း ၄၀ အထိ ကုန်ကျမှုရှိလာကြောင်း သိရသည်။ “ကျွန်တော်က ငါးကန် ၇၁ ဧကရှိပါတယ်။ ကုန်ကျစရိတ်တွေက တဖြည်းဖြည်းတက်လာတော့ အစာကို အပြည့်အဝမကျွေးနိုင်တော့ဘူး။ အရင်က ဖွဲနုတစ်တင်းကို ၄၅၀၀၊ ၅၀၀၀ ကျပ်လောက်ပေးရတာ။ အခုဖွဲနုတစ်တင်းကို ၉၅၀၀ ကျပ်လောက်ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငါးမွေးမြူရေးက တစ်ရာသီကို တစ်နှစ်ခွဲလောက်ကြာတယ်။ အရင်းကများတော့ လက်ရှိငါးဈေးနှုန်းနဲ့အရုံးခံပြီး လုပ်နေရတယ်” ဟု ယင်းကပြောသည်။ လက်ရှိပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ငါးအမျိုးအစားပေါမူတည်ပြီး ငါးတန်နှင့်ငါးမုတ်ဈေးနှုန်းမှာ

တစ်ပိဿာလျှင် ၁၅၀၀ ကျပ်မှ ၁၈၀၀ ကျပ်သာရရှိကြောင်း သိရသည်။ “ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပေါင်း ကျွန်တော်တို့ ထန်းတပင်မြို့နယ် တစ်ခုထဲမှာ ဧက ၁၀၀၀၀ ကျော် ရှိတယ်။ တစ်ဧကကို ငါးအကောင်ရေ ၂၀၀၀ လောက် ထည့်ကြတယ်။ တစ်ကောင်ကို တစ်ပိဿာလောက် ရှိမှ ဖော်ယူ ကြတာဆိုတော့

တန်ချိန်က အများကြီးထွက်တယ်။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်တစ်ခုတည်း သုံးလို့မကုန်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်းတွေ ပြန်ဖွင့်ရင်တော့ ငါးပုစွန်ဈေးကွက်က ပြန်ကောင်းသွားမှာပါ” ဟု ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင် ဦးတင်ကိုက ပြောသည်။ ထိုသို့ ငါးပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ထိခိုက်မှုများအတွက် ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေမှ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးသွားရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သည်။ ထိုချေးငွေကို မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ငါးပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အတိုးနှုန်း ၁ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ချေးငွေကာလ တစ်နှစ် သတ်မှတ်ချေးယူခွင့် ပြုသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဇော်လင်းထွန်း

တို့သည်စားဝတ်နေရေး အတွက် မိမိတတ်မြောက်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာများဖြင့် နေ့စဉ် အလုပ်လုပ်ကြရ၏။ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အသုံးချသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်ပါက ကာလကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ကိုယိုယွင်းပျက်စီး

ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ကျော်ကြားသည်။ သို့သော် ခရမ်းချဉ်စိုက်ပျိုးရာတွင်သုံးစွဲသည့် ဓာတ်မြေ ဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးများကြောင့် အင်းလေး ရေပြင် ညစ်ညမ်းမှု၊ ကန်ရေနေ သတ္တဝါများတွင် ဓာတုဓာတ်ကြွင်းပါဝင်ခြင်း မြင့်လာမှုများက အင်းလေးကန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို ခြိမ်းခြောက်

စစ်ဆေးပေးခြင်း၊ သီးနှံနမူနာများတွင် ပိုးသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်း စစ်ဆေးခြင်း၊ ပိုးမွှားကျရောက်မှုနှင့် ပိုးသတ်ဆေး၊ မှိုသတ်ဆေးသုံးစွဲမှုကို လိုအပ်မှသာ လိုအပ်သလောက် သုံးစွဲရန် ညွှန်ကြားပြသခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။ ထွက်ရှိသည့် GAP ခရမ်းချဉ်များကို အောင်မြန်စွာပို့ရုံက ပီသာ ၃၀ တစ်တင်းလျှင် ပုံမှန်

တောင်သူဦးမျိုးမြင့်၏ ရေခြံတွင် ခရမ်းချဉ်အသိပညာပေးစင်တာ (Tomato Knowledge Center) ဆောက်လုပ်ပြီး GAP နည်းစနစ် ပညာပေးသင်တန်းများဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရာ ကျွန်းကျေးရွာခရမ်းချဉ်စိုက်ရွာ ၁၆ ရွာတွင် တောင်သူ ၅၇၀ ဦးတို့က ၈၅၇ ဧကအထိ တိုးတက်စိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် အင်းလေးကန် ရေဝေရေလဲဒေသ

နှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေး ဦးစီးဌာနက စက်များဖြင့် နှစ်စဉ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာကျွန်းကျေးရွာ ၁၃၀၇ နှင့် ရေမှော် ၇၆၅ ဧက၊ သဲနန်းကျင်း ၁ ဒသမ ၀၃ သန်း ဖယ်ရှားရှင်းလင်းပြီးဖြစ်သည်။ ယခုနှစ်တွင်လည်း အင်းလေး ရေပြင် သန့်ရှင်းသာယာရေး အတွက် အင်တိုက်အားတိုက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ရေမှော်ရှင်းလင်းခြင်း ၈၄ ဧက၊ ကျွန်းကျေးရွာရိုင်းများ ရှင်းလင်းခြင်း ၂၆၇ ဧက ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းမှ ထွက်ရှိလာ

ဘေးကင်းသန်ရှင်း သာယာလှပ အင်းလေးဒေသ

ထွန်းသက်ပိုင်

စေခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းစေခြင်း၊ လူတို့အတွက် အန္တရာယ်ရှိစေခြင်း တို့ကိုဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း တွေ့မြင်လာကြသည်။

ထို့ကြောင့် လူတို့၏ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများကို သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ သို့မှသာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကပင်မစီးပွားရေးဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် မြေနှင့်ရေကို အသုံးချလျက် ပြည်သူတို့၏ စားနပ် ရိက္ခာလိုအပ်ချက်အတွက် သီးနှံ၊ သားငါးတို့ကို ထုတ်လုပ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအတွက် လိုအပ်သည့် သွင်းအားစုများ ဖြစ်သော ဓာတ်မြေဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး စသည်တို့ကို သုံးစွဲရသည်ဖြစ်ရာ ထိုဓာတုပစ္စည်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကြောင့် ထွက်ရှိသည့် ထွက်ကုန်များတွင် လူကို ဘေးဖြစ်စေသည့် ဓာတ်ကြွင်းများပါရှိခြင်း၊

အင်းလေးကန်အတွင်း စက်ယန္တရားဖြင့် နန်းများဆယ်ယူနေစဉ်။ (ဓာတ်ပုံ-ဆည်မြောင်းဦးစီး)

သည့် ရေမှော်၊ ဗေဒါနှင့် အမှိုက်များကို သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ်သုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် EM တိုကာရီ မြေဆွေး ပြုလုပ်ပုံများကို တောင်သူများအား စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ပညာပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး Supreme ကုမ္ပဏီမှလည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

ဤသို့ ဆောင်ရွက်နေခြင်းများသည် ဘေးကင်းလုံခြုံသော စားနပ်ရိက္ခာများ ပိုမိုရရှိရေး၊ အာဟာရပြည့်ဝရေး၊ နိုင်ငံ၏ အထင်ကရဖြစ်သော အင်းလေးဒေသ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ရေရှည်ထိန်းသိမ်း၊ သာယာလှပရေး၊ အခြေခံတောင်သူလယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေတိုးမြှင့်ရရှိရေးစသည့် အကျိုးတရားများကို ရရှိစေမည်ဖြစ်ရာ ယခုနှစ် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနေ့၏ ဆောင်ပုဒ်ပါ လုပ်ဆောင်ရမည့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ထုတ်လုပ်မှု၊ အာဟာရပြည့်ဝမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူနေမှုဘဝ လုပ်ငန်းများနည်းတူ မိမိနိုင်ငံနှင့် ပြည်သူ့အားလုံးက တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်း ကြိုးပမ်းနေကြ

လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် UNA ကုမ္ပဏီတို့ ပူးပေါင်းမှုဖြင့် ကျေးရွာ ငါးရွာရှိ တောင်သူ ၅၄ ဦးတို့၏ ကျွန်းကျေး

ပေါက်ဈေးထက် ၂၀၀၀ ကျပ် ပိုပေးကာဝယ်ယူခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဌာနနှင့် Manda ကုမ္ပဏီတို့ ပူးပေါင်း၍ ကျေးရွာခြောက်ရွာရှိတောင်သူ ၈၁ ဦး၏ စိုက်ဧက ၁၀၆ ဧကထိတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း ငွေကြေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် GAP ပွဲတော်နှင့် GAP Promoting from Farm to Market ကိုပြခန်းများ၊ MAHR Microfinance၊ City Mart ဈေးကွက် ချိတ်ဆက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တောင်သူဆွေးနွေးပွဲများဖြင့် စည်ကားစွာဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုကြောင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာ ၁၀ ရွာရှိ တောင်သူ ၃၀၂ ဦးတို့က စိုက်ဧက ၃၄၁ ဧကအထိ တိုးတက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး GAP အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များ ရရှိခဲ့ကြသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင်လည်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် GIZ တို့ ပူးပေါင်း၍ ငါးဖယ်ချောင်းကျေးရွာ

ရှိရွာ လေးရွာတွင် ငရုတ်ချို၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ခရမ်းတို့ကိုပါ GAP စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီး အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ရရှိခဲ့ကြသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာ ၁၀ ခုမှ ရေနှင့်မြေကုန်များအား စစ်ဆေးရန် ဆောင်ရွက်ထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

ထို့ပြင် အင်းလေးရေပြင်အတွင်းရှိ ကျွန်းကျေးပျက်များ၊

အင်းလေးကန်အတွင်း စက်ယန္တရားဖြင့် နန်းများဆယ်ယူနေစဉ်။ (ဓာတ်ပုံ-ဆည်မြောင်းဦးစီး)

မြေဆီလွှာ ထိခိုက်စေခြင်းနှင့် ရေကုန်ညစ်ညမ်းစေခြင်းများမဖြစ်အောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် ညောင်ရွှေမြို့နယ် အတွင်းရှိ အင်းလေးကန်ဧရိယာရှိ ကျွန်းကျေးစိုက်ခင်းများမှ ထွက်သည့် အင်းလေးခရမ်းချဉ်မှာ

ခရမ်းချဉ်ဧက ၅၀ ကို စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (GAP) စနစ်ဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်စေလျက် GAP အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ကွင်းဆင်း စစ်ဆေးမှုကို ဝန်ထမ်းများက တစ်ပတ်နှစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ မြေနမူနာ၊ ရေနမူနာများ

စက်ယန္တရားများဖြင့် ကန်ရေပြင်ပြန်လည်တူးဖော်စဉ်။ (ဓာတ်ပုံ-ဆည်မြောင်းဦးစီး)

ရေမှော်များ၊ ဒိုက်နှင့် အမှိုက် သရိုက်များကို ဖယ်ရှားရှင်းလင်းခြင်း၊ နန်းထိန်းခြင်း၊ သဲနန်းတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆည်မြောင်း

သည့် ထင်ရှားသော ပြယုဂ်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပါကြောင်း ဂုဏ်ယူစွာ တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး လယ်ယာကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အလားအလာကောင်း

နိုင် ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးတွင် လယ်ယာကဏ္ဍသည် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ အမျိုးသားစီးပွားရေးမူဝါဒ ရည်မှန်းချက် တစ်ရပ်အနေဖြင့်လည်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမှတစ်ဆင့် စက်မှုနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့် အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက် ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးသည် စိုက်ပျိုးရေးတွင် အရေးပါသည့် တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဒေသတွင်း ဆန်ဖူလုံမှုအနေဖြင့် ၂၀၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ စားသုံးဆီဖူလုံမှုတွင် ၅၄၁ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပဲမျိုးစုံဖူလုံမှုတွင် ၁၀၉၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီး၏ စီးပွားရေး ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် စိုက်ပျိုးရေးအပေါ် မှီခိုလျက် ရှိသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံများအနေဖြင့် စပါးသီးနှံ အပါအဝင် ပဲမျိုးစုံ၊ ဆီထွက်သီးနှံ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းသီးနှံ၊ နှစ်ရှည်သီးနှံနှင့် ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက်ရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီး၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအနေဖြင့် စုစုပေါင်းမြေဧရိယာဧက ၂၃၁ သိန်းကျော်ရှိသည့်အနက် အသားတင်စိုက်ပျိုးမြေ ၄၅ ဒသမ ၆ သိန်းကျော်ရှိသဖြင့် မြေဧရိယာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး လူဦးရေသည် မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ၏ ၁၀ ဒသမ ၅၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး မြို့ပြလူဦးရေ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကျေးလက်နေလူဦးရေ ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး မြို့နေလူဦးရေအပါအဝင် ပြည်သူလူထုအားလုံးနီးပါးသည် လယ်ယာကဏ္ဍနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်နေကြသူများ ဖြစ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး၏ လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နယ်မြေအလိုက် စိုက်ပျိုးသီးနှံများကို အထူးဇုန်များ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

အရည်အသွေးမြင့် စပါးအထူးဇုန်
ရွှေဘိုခရိုင်နှင့် ကန့်ဘလူခရိုင်ရှိ သဖန်းဆိပ်ဆည်ရေသောက် စပါးစိုက်ခင်းများကို **“အရည်အသွေးမြင့် စပါးအထူးဇုန်”** အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အရည်အသွေးကောင်း စပါးမျိုးများဖြစ်သည့် ရွှေဘိုပေါဆန်းနှင့် ဧရာမင်းစပါးများကိုသာ

ဒေါက်တာတင်မဟန့် (၇၇၀လင်)

အဓိကစိုက်ပျိုး၍ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (Good Agricultural Practices) ဖြင့် စိုက်ပျိုးကာ ထွက်ရှိလာသည့် ဆန်များကို GAP အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မိုးစပါး ၀ ဒသမ ၇ သိန်းဧကခန့်နှင့် ရေရရှိပါက နွေစပါးနှစ်သိန်းမှ သုံးသိန်းအထိ စိုက်ပျိုးနိုင်သဖြင့် ဆန်စပါးပို့ကုန်လုပ်ငန်းများအတွက် ဆန်စပါးရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ဆန်စက်လုပ်ငန်း၊ ဆန်ထွက်ပစ္စည်းလုပ်ငန်းများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကြီးမားသောဈေးကွက် ရှိနေသည်။

အော်ဂဲနစ်လက်ဖက်သီးနှံဇုန်
ခန္တီးခရိုင်၊ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်တွင် **“အော်ဂဲနစ်လက်ဖက်သီးနှံ”** ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်တွင် အော်ဂဲနစ်စနစ်ဖြင့် လက်ဖက်စိုက်ပျိုးထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံတောင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး အရင်းအနှီးနှင့် လက်ဖက်စိုက်ပျိုးနည်းပညာပံ့ပိုးပေးပါက ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းပေါများလာပြီး အဆင့်မြင့် လက်ဖက်ထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရောင်းချလာနိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်တစ်ခုတည်းတွင် လက်ရှိ လက်ဖက်စိုက်ဧက ၉၈၀၀ ခန့် ရှိနေသည်။

GAP သရက်သီးနှံဇုန်
စစ်ကိုင်းနှင့်ကန့်ဘလူမြို့နယ်တို့တွင် GAP စနစ်ဖြင့် သရက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ စိန်တလုံး သရက်ခင်းအများဆုံးတည်ရှိပြီး အခြားသရက်မျိုးကွဲများလည်း ရှိနေသည်။ GAP စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးစေရန် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေး၍ ပြည်တွင်းဈေးကွက် သာမက ပြည်ပနိုင်ငံဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရန် ဦးတည်ချက်ထားရှိ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ စစ်ကိုင်းနှင့်ကန့်ဘလူမြို့နယ်များတွင် GAP သရက်စိုက်ဧက ၁၇၀၀ ကျော်

ရှိနေပြီဖြစ်သည်။
Contract Farming စနစ်ဖြင့် GAP ဖရုံ၊ သခွားမွေးသီးနှံများ

စစ်ကိုင်းခရိုင်နှင့်မုံရွာခရိုင်များတွင် ဖရုံ၊ သခွားများကို GAP စနစ်ဖြင့် (Contract Farming) စိုက်ပျိုး၍ တရုတ်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တင်ပို့နေကြရာ ဈေးကွက် ရရှိရေးနှင့် နည်းပညာရရှိရေးကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးသည် ဖရုံ၊ သခွားမွေးမျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများနှင့် အကျိုးတူစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းတို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အလွန်သင့်တော်သည်။

ဆီထွက်သီးနှံကုန်ချောထုတ်လုပ်ငန်း
တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဆီထွက်သီးနှံ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာစိုက်ပျိုးရေးကို အထူးအားပေးပြီး GAP စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရန် နည်းပညာပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အထွက်ကောင်းမျိုးများ လဲလှယ်စိုက်ပျိုးကာ Contract Farming စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် ဆီစက်ပိုင်ရှင်များ၊ ပွဲရုံလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေသည်။ ဆီထွက်သီးနှံများ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးကာ ပြည်ပမှ ဆီတင်သွင်းမှုလျော့ချရန်နှင့် အရည်အသွေးမြင့် ဓာတုကင်းစင် စားသုံးဆီများ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး ဦးတည်ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်သည်။ ဆီထွက်သီးနှံများ လုပ်ငန်းများတွင် စတင်စိုက်ပျိုးသည်မှ ကုန်ချောထုတ်လုပ်သည့်အဆင့်ထိ Agri Farming System, Agri Industry လုပ်ငန်းများ ကွင်းဆက်တစ်လျှောက်လုံး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိသည်။

လျှော်ဖြူသီးနှံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
တိုင်းဒေသကြီး၌ မိုးနည်းရေရှားဒေသများတွင် လျှော်ဖြူကို စိုက်ပျိုးကြရာ ဘုတလင်၊ အရာတော်၊ မြင်းမူ၊ ဝက်လက်မြို့နယ်များတွင် လျှော်ဖြူစိုက်ဧက

ထောင်ချီရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလုံး ၂၅၃၀၀ ဧကခန့်ရှိနေသည်။ ရေရှည်တွင် တောင်သူမြို့ရှင်များနှင့်ပူးပေါင်း၍ ပြည်ပသို့ တင်ပို့နိုင်ရေးနှင့် ပြည်တွင်းမှ ကုန်ချော ထုတ်လုပ်နိုင်မည်ဆိုပါက အကျိုးအမြတ် ရှိသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။

ပဲတီစိမ်းပို့ကုန်
နိုင်ငံခြားပို့ကုန် ပဲတီစိမ်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုကို ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် ပဲတီစိမ်းစိုက်ဧက (နေ့မိုး)

၄၆၀၀၀ ခန့်ရှိသည်။ စိုက်ဧကများလည်း ဆက်လက်၍ တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ပဲတီစိမ်းသီးနှံကို ဥရောပနှင့် တရုတ်ဈေးကွက်မှ ဝယ်လိုအားများလျက်ရှိရာ ဝယ်လိုအားရှိသောမျိုးကို ပြောင်းလဲ၍ ကုန်သည်သတ်မှတ်သောစံနှုန်းများနှင့်အညီ ထုတ်လုပ်ပါက တိုက်ရိုက် Export လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်၍ လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် Contract Farming System ဖြင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရန် ကြီးမားလှသော ဈေးကွက်ကြီး ဖြစ်သည်။

တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားပို့ကုန် နှမ်းနက်
တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း နွေနှမ်းနှင့် မိုးနှမ်းစိုက်ဧက ၅၀၀၀၀၀ ခန့်ရှိပြီး မျိုးကွဲအလိုက် အမျိုးမျိုးစိုက်ပျိုးကြသည်။ ယခုအခါ ပြည်ပဈေးကွက်ဝင် နှမ်းနက်ကို

ထိုင်းတွင် ဆေးဖက်ဝင်အပင် မြေဧက ၄၀၀၀ စိုက်ပျိုးရန် စီစဉ်

ထိုင်းနိုင်ငံ ပြည်နယ်သုံးခုရှိ စိုက်ပျိုးမြေများအနက် မြေဧက ၄၀၀၀ ခန့်ပေါ်တွင် ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ စိုက်ပျိုးသွားမည်ဟု သိရသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းဒေသ များသည် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ စိုက်ပျိုးရန် သင့်တော်သည့်မြေအမျိုးအစားနှင့် ရာသီဥတုရှိနေခြင်းကြောင့် နိုင်ငံ၏အစီအမံဖြင့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ စိုက်ပျိုးရန် ယခင်ကပင် အစီအစဉ်ရှိခဲ့သည်။

ယခုအခါ ထိုင်းပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၌ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါက ကွယ် ကု သ ရေး ဆေးဝါး ဖော်စပ်ရန် ဆေးဖက်ဝင် အပင်များဖြင့် စမ်းသပ်နေသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ အတွင်း သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဖြင့် ဖော်စပ် ထုတ်လုပ်သော ကိုဗစ်-၁၉ ကာကွယ် ကု သ ရေး ဆေးများ ထုတ်လုပ်ရန် အရေးကြီး လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

အဆိုပါ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များအနက် ဆေးခြောက်ပင် ကဲ့သို့သော အပင်မျိုးများလည်း ပါဝင်ရာ ဆေးဝါးဖော်စပ်ထုတ်လုပ် ရာတွင် အဓိကလိုအပ်လျက်ရှိသော ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကို ဧက များစွာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် စီစဉ် လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆေးခြောက်ပင် မှ ထုတ်ယူရရှိသည့် သဘာဝဓာတ် ပစ္စည်းသည် တုပ်ကွေးကဲ့သို့သော အဖျားရောဂါများကုသရာတွင် အထောက်အကူပြုပြီး ကိုဗစ်-၁၉ ကဲ့သို့ ရောဂါကာကွယ်ကုသရေး ဆေးဝါးဖော်စပ်ရာ၌ ထည့်သွင်း အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း သိရသည်။

ထို့ပြင် အဆိုပါဆေးဖက်ဝင် အပင်များကို တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးပြီး နိုင်ငံတကာဈေးကွက်သို့ တင်ပို့သွားနိုင်သည်အထိ ကြိုးစား အကောင်အထည်ဖော်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖော်ဆောင်နိုင် ပါက ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ လည်း တိုးတက်လာနိုင်ပြီး

တောင်သူများအတွက်လည်း ဝင်ငွေ တိုးမြှင့်ရရှိလာစေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါဆေးဖက်ဝင်အပင် များကို စိုက်ပျိုးအကောင်အထည် ဖော် နိုင် ရေး နှစ် နှစ် အတွင်း ဆောင်ရွက် သွားမည် ဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းဆေးထုတ်လုပ်မှုအပြင် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်အထိ တင်ပို့ နိုင်ခြင်းဖြင့် တောင်သူများ သမားရိုးကျ စိုက်ပျိုးသီးနှံများမှ ဈေးကွက်ဝင်သည့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်များကိုလည်း စိတ်ဝင်စားလာ စေရန် မျှော်မှန်းထားသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်က အခြား ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၏ ပြည်ပ ပို့ကုန်ဝင်ငွေမှ ထိုင်းဘတ်ငွေ ၁၀၀ ဘီလီယံအထိ ရရှိခဲ့သည်။ ယခု အခါ ကိုဗစ်-၁၉ ကာကွယ်ဆေးဝါး ဖော်စပ်ရာတွင် အဓိကအသုံးပြုမည့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကို ဦးစားပေး စိုက်ပျိုးရန် ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ (CTN)

မိုးပြင်လင်းလက် စုစည်းတင်ပြသည်

အိန္ဒိယလက်ဖက်ခြောက် တင်ပို့မှု မြင့်တက်

အိန္ဒိယ နိုင်ငံ သည် လက်ဖက်ခြောက် ပြည်ပတင်ပို့မှု တိုးတက်ခဲ့ရာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ပထမ နှစ်ဝက်အတွင်း ၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည် ဆို၏။

ယင်းပမာဏသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပထမနှစ်ဝက်ကာလထက် ၆ ဒသမ ၇၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်သွားသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ဈေးကွက်သို့ ကင်ညာနိုင်ငံ လက်ဖက်ခြောက်များ တင်ပို့မှု ယခင်က များပြားခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက် တွင် အိန္ဒိယလက်ဖက်ခြောက်များ ဝယ်လိုအားမြင့်တက်လျက်ရှိသဖြင့် ပိုမိုတင်ပို့နိုင်ရေး ကြိုးစားလျက် ရှိရာ ကိုဗစ်-၁၉ အလွန်ကာလများ တွင် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက် ဝယ်လိုအား ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်သွားနိုင် ရေး အစီအစဉ်များ ချမှတ်ထားသည်။

အရည်အသွေးစံချိန်စံညွှန်း ကောင်းသော လက်ဖက်ခြောက် များဖြင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်းပိုမိုရရှိရန် ကြိုးစားသွား မည်ဖြစ်ရာ ယခုအခါ အိန္ဒိယ လက်ဖက်ခြောက် တစ်ကီလိုဂရမ် လျှင် ၄၆ ဒသမ ၆၇ ရူပီးတိုးမြှင့် ရရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

အိန္ဒိယလက်ဖက်ခြောက်များ ယခင် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပထမနှစ် ဝက်ကာလက တစ်ကီလိုဂရမ်လျှင် ရူပီး ၂၁ ဒသမ ၃၃ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိထားရာ ယခုအခါ ပိုမိုရရှိနိုင်ရေး

အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရှိနေ သည်။ သို့သော်လည်း အချို့နိုင်ငံ များက သွင်းကုန်ဝင်ငွေခွန်များ အပေါ် လက်ဖက်ခြောက်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်မှုကြောင့် ရိုက်ခတ်လာနိုင် မည်ကို စိုးရိမ်နေကြသည်။

သို့ရာတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကာလအတွင်း ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခပြေလျော့မှုများ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု များရှိ နေသဖြင့် လက်ဖက်ခြောက်တင်ပို့သည့်နိုင်ငံ များအနေဖြင့် အခွန်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ် များအတွက် စိုးရိမ်စရာမဖြစ်နိုင် ကြောင်း၊ လက်ဖက်ခြောက်ပို့ကုန် အမှာစာများအပေါ် တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိနိုင်ကြောင်း ကမ္ဘာ့လက်ဖက်ခြောက်တင်ပို့ ရောင်းချရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ ရှိ ပညာရှင်များက သုံးသပ်ထားသည်။

အိန္ဒိယ နိုင်ငံ သည် လက်ဖက်စိုက်ပျိုးမှုကို အဓိက ထားသည့်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏အရှေ့ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်း ပြည်နယ်ဒေသများတွင် အများ အပြားစိုက်ပျိုးကြသည်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံ သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လက်ဖက်စိုက်ပျိုးမှုများပြားသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့ လက်ဖက် ခြောက်၊ လက်ဖက်ရည်စားသုံးမှု များသည်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ လက်ဖက်ခြောက်ထုတ်ကုန်များကို အရည်အသွေးကောင်းမွန်ပြီး နိုင်ငံ တကာဈေးကွက်ပိုမိုရယူနိုင်ရေး ကြိုးစားနေကြောင်း သိရသည်။ (အိန္ဒိယတုဒေး)

ကန်စွန်းဥ ပြည်ပတင်ပို့နိုင်ရေး အင်ဒိုနီးရှား ကြိုးပမ်း

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ကန်စွန်းဥ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို ပိုမိုမြှင့်တင်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းလျက် ရှိရာ လာမည့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးမြေဟက်တာ ဧကကိုးသန်း ခန့်အထိ ရှိလာရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်က ကန်စွန်းဥစိုက်ပျိုးမြေ ဟက်တာ ၈ ဒသမ ၁၁၂ သန်းရှိခဲ့ပြီး အချို့ စိုက်ပျိုးမြေများသည်လည်း အခြား သီးနှံများနှင့် ရောနှောစိုက်ပျိုးထား ခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုအခါ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံတွင် ပြည်ပသို့ ကန်စွန်းဥပိုမို တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် ကန်စွန်းဥ စိုက်ပျိုးမြေကို တတ်နိုင်သမျှ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရန် တောင်သူများက ကြိုးစားလာကြခြင်းဖြစ်သည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ စိုက်ပျိုး ထွက်ရှိသော ကန်စွန်းဥများကို အာရှ နိုင်ငံများဖြစ်သည့် တောင်ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ စင်ကာပူနှင့်မလေးရှားနိုင်ငံ များသို့ တင်ပို့လျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ တင်ပို့ရာတွင် ကန်စွန်းဥကုန်ကြမ်း အဖြစ် ကုန် ချောများလည်း တင်ပို့ပေးနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ သည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ ကန်စွန်းဥ နှင့် ကန်စွန်းဥထုတ်ကုန်များ တင်ပို့မှု မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်

ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၃ သန်းရရှိခဲ့ရာ မှ ယခုအခါ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၁ ဒသမ ၄ သန်းကျော်အထိ တိုးမြှင့်ရရှိလာခဲ့သည်။ ထိုသို့ တင်ပို့ရာတွင် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ သို့ အများဆုံးတင်ပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ် တောင်ကိုရီးယား၏ ကန်စွန်းဥဝယ်လို အားလည်း တိုးမြှင့်လာနေသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ကန်စွန်းဥစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် နှစ်စဉ်တန်ချိန်နှစ်သန်းခန့် တိုးမြှင့် လျက်ရှိပြီး ထိုသို့ တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ် နိုင်ရေးအတွက် တာဝန်ရှိသူများ ကလည်း ထောက်ပံ့ကူညီတွန်းအား ပေးလျက်ရှိ သည်။ ကန်စွန်းဥ တင်ပို့မှုမှ တောင်သူများအတွက် လည်း ဝင်ငွေရရှိစေနိုင်ပြီး နိုင်ငံ အတွက်လည်း နိုင်ငံခြားငွေ တိုးမြှင့် ရရှိစေသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကန်စွန်းဥစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုအများဆုံး ၁၀ နိုင်ငံ၌ ပါဝင်လျက်ရှိပြီး ကမ္ဘာ့အဆင့်တွင် အဋ္ဌမနေရာ၌ ရပ်တည်နေသည်။ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ကိုဗစ်-၁၉၏ အကျိုးသက်ရောက် မှုများကြောင့် ကန်စွန်းဥစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းခဲ့သော်လည်း လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က ထုတ်လုပ်မှု တန်ချိန် ၂၃၈၆၅၈ တန်ရှိခဲ့သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကန်စွန်းဥ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အများဆုံးမှာ တရုတ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ်တန်ချိန် ၇၁၅၃၉၉၅၀ ခန့် ရှိကြောင်း သိရသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ကန်စွန်းဥကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန် များကို ပြည်ပနိုင်ငံ များသို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တင်ပို့နိုင်ရေး အတွက် တောင်ကိုရီးယားနှင့် အခြားနိုင်ငံများတွင် ကုန်စည်ပြပွဲ များ ခင်းကျင်းပြသခြင်းပြုလုပ်ကာ ဝယ်လိုအားများစေရန် ဆွဲဆောင်မှု များ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

ကန်စွန်းဥတွင် သဘာဝ ခြပ်ပေါင်းများပါရှိခြင်း၊ ကိုယ်ခံ စွမ်းအားကို မြှင့် တင် စေခြင်း၊ ကင်ဆာကဲ့သို့သော ရောဂါဆိုးများ ဖြစ်ပွားမှုကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ခြင်း၊ ရင်ကြပ်ပန်းနာရောဂါကို သက်သာ စေခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ရေဓာတ်ကို ထိန်းညှိပေးနိုင်ခြင်း၊ အစာအိမ်နှင့် အူလမ်းကြောင်း ကောင်းမွန်ရန် အထောက်အကူပြု ပေးနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ယခုအခါ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ဝယ်လိုအား မြင့်တက်လာခြင်းဖြစ်ရာ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံက ပိုမိုတင်ပို့နိုင်ရေး ကြိုးပမ်း နေခြင်းဖြစ်သည်။ (ဂျကာတာပို့စ်)

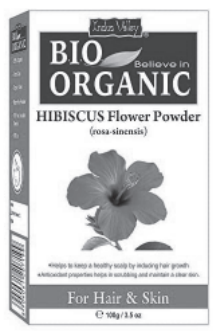
ခေါင် ရမ်းပန်းဟု လူသိများသည့် ပန်းကို ဆည်းလည်း ပန်းဟုလည်း ခေါ်ပြီး ယင်း၏ အင်္ဂလိပ်အမည်မှာ Chinese hibiscus, China rose, Shoe Flower, Hawaiian Hibiscus ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။ ရုက္ခဗေဒအမည်မှာ *Hibiscus Rosasinensis* ဖြစ်ကာ မျိုးရင်း Malvaceae တွင် ပါဝင်၏။ ခေါင်ရမ်းပန်းကို မလေးရှားနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားပန်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး မလေးဘာသာစကားဖြင့် "ဘန်ဂရာယ" Bunga Raya ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၂ ရာစုနှစ်ခန့် ကတည်းက မလေးရှားကျွန်းဆွယ်သို့ ခေါင်ရမ်းပန်းရောက်ရှိလာပြီး စကားစိမ်းပန်း၊ စပယ်ပန်း၊ ကြာပန်း၊ နှင်းဆီပန်း၊ တတိုင်းမွှေးပန်းတို့အနက် ခေါင်ရမ်းပန်းကို အမျိုးသားပန်း အဖြစ် လယ်ယာစိုက်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

အဖြစ် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအချို့တွင် အသုံးပြုပုံများကို စာဖတ်သူများအတွက် ဗဟုသုတအလို့ငှာ မျှဝေလိုပါ၏။
- ကာရေဘီယံကျွန်းစုရှိ ဂျမိုင်ကာ Jamaica နိုင်ငံရှိ အချို့သော

ဆီထဲတွင် မြုပ်အောင်ထည့်ပြီး မီးအေးအေးနဲ့တည်ပါ။ ရရှိလာသည့်အဆီကို ကင်ဆာရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပွားလာသည့် အနာများကို လိမ်းပေးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေ၏။ ယင်းဆေးသည် ကင်ဆာရောဂါ ကနဦးအဆင့် ဖြစ်သည့်အချိန်အတွက် အလွန်အသုံးဝင်သည့် ဆေးတစ်လက်ဖြစ်၏။

ခေါင်ရမ်းပန်းပင် ဆေးပက်ဝင်

လူမျိုးစုများက ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်မှ ထုတ်ယူ ရရှိသည့် အဆီကို သန္ဓေသားပျက်ကျသည့်အခါ ဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

ကြေးပုံငယ်

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို အဖျားရောဂါမျိုးစုံ သက်သာ ပျောက်ကင်းဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို အခြောက်ပြုလုပ်ပြီး လက်ဖက်ခြောက် အဖြစ်ခပ်ကာ ရေနွေးကြမ်းအဖြစ်သောက်သုံးခြင်းဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကို အေးမြစေ၏။

- ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးပညာအရ အဖြူရောင်ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်များကို တမာပင်အရိပ်အောက်တွင် လှန်းပြီး အမှုန့်ပြုလုပ်ကာ ကင်ဆာရောဂါမျိုးစုံကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်၏။

- အာယုဗေဒဆေးပညာရပ်အရ သွေးအားနည်းရောဂါ ခံစားနေရသူများအတွက် သွေးနီညွှန်အရေအတွက်များစေရန် အထောက်အကူပြုစေသည်ဟု ဆို၏။ တောက်ပသည့် အနီရောင်ရှိသည့် ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို အပူပိုင်းဒေသရှိ နိုင်ငံများတွင် တွေ့ရလေ့ရှိပြီး ယင်းပန်းပွင့်ကို ရေအနည်းငယ်ဖြင့် ဆူဆောင်ပြုတ်ပြီးလျှင် ဇီရာစေ့လှော်အနည်းငယ်၊ ဆားနည်းငယ်တို့ဖြင့် ရောကြိတ်လိုက်ပါ။ ရရှိလာ

နောက်ခံသမိုင်းနှင့် ပျံ့နှံ့ပေါက်ရောက်ပုံ
ခေါင်ရမ်းပန်းပင်သည် အရိုင်းပန်းပင်မျိုး မဟုတ်သော်လည်း သူ၏ မူလပေါက်ရောက်ရာဒေသကိုမူ အတိအကျမသိပေ။ အာရှတိုက်၏ အပူပိုင်းဒေသများသည် မူရင်းဒေသဟု မှတ်ယူဖွယ်ရှိ၏။ အပူပိုင်းဒေသနှင့် အပူလျော့ပိုင်းဒေသများတွင် ခေါင်ရမ်းပန်းပင်ကို အလှစိုက်ပင်အဖြစ် အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြ၏။

အသွင်အပြင်နှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ
ခေါင်ရမ်းပန်းပင်သည် ကိုင်းများစွာဖြာထွက်ပြီး ထောင်မတ်သော၊ ပြောင်ချောသော အရွက်များရှိသော အမြစ်စိမ်းချုံပင် (သို့မဟုတ်) အပင်ငယ်မျိုးဖြစ်ပြီး အမြင့်ပေတစ်မီတာမှ လေးမီတာအထိ ရှိ၏။ အရွက်များသည် ရွက်ထီးဖြစ်ပြီး ရွက်လွှဲထွက်ကာ ရွက်စွယ်ရှိပြီး လွှဲသွားပုံရွက်နားရှိ၏။ ပန်းပွင့်များသည် ခရာပုံသဏ္ဍာန်ရှိပြီး ပွင့်ဖတ် ၅ ခုပါရှိ၏။ ပန်းပွင့်များသည် အဖြူ၊ ပန်းရောင်၊ ပန်းနုဝါ၊ အနီ၊ လိမ္မော် အစရှိသဖြင့် ရှိကြ၏။

စိုက်ပျိုးပြုစုပုံ
ခေါင်ရမ်းပန်းပင်ကို အပူပိုင်းနှင့် အပူလျော့ပိုင်းဒေသများ၊ သမပိုင်းဒေသ၏ နွေးသည့်ဒေသများတွင် အလှစိုက်အပင်အဖြစ် အဓိကထားစိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြ၏။ ခေါင်ရမ်းပင်သည် မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်ပြီး ရေစီးရေလာ ကောင်းမွန်သော၊ နေရောင်ခြည် အပြည့်အဝ (သို့မဟုတ်) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ရရှိသည့် အနေအထားမျိုးကို နှစ်သက်၏။ ခေါင်ရမ်းပန်းပင်သည် အအေးဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်မရှိသော်လည်း အပူချိန် လေးဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အောက်သို့ ကျသွားသည့်အခါတွင် အပင်အနားယူသည့်အချိန် ဖြစ်သွား၏။ အေးသည့်ရာသီဥတုတွင် အပင်အရွက်များ ကြွေသွားသော်လည်း ရာသီဥတု နွေးသည့်အခါ အရွက်အသစ်များ ပြန်လည်ထွက်လာမည်။

ဆေးပက်ဝင်အသုံးများ
ခေါင်ရမ်းပန်းပင်၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဆေးဖက်ဝင်

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်တွင် ဗီတာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များစွာပါဝင်သည့်အတွက် ဆေးဖက်ဝင်လက်ဖက်ရည်ကြမ်းအဖြစ် သောက်သုံးကြလေ့ရှိကြ၏။

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်နှင့် အရွက်တို့ကိုပေါင်းစပ်ပြီး ကြိတ်ယူရရှိသည့်အရည်သည် အမျိုးသမီးများ၏ လစဉ်ဓမ္မတာစက်ဝန်းကို မှန်ကန်စေရန် ထိန်းညှိပေးသည်ဆို၏။

- ခေါင်ရမ်းပင်၏အမြစ်တွင် ကျိချွဲချွဲဖြစ်စေသည့် အလွှာပါဝင်သည့်အတွက် ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေး၊ ချွေပျော်ဆေး ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။ မျက်လုံးနာခြင်းဝေဒနာအတွက် ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုကြ၏။ ထို့ပြင် ကာမဆက်ဆံသည့်အခါ နာကျင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အသုံးပြုကြသည်ဆို၏။

- နံနက်စောစော အစာမစားရသေးမီ အစာအိမ်ရှင်းနေချိန်တွင် ခေါင်ရမ်းပန်းအဖူးကို စားသုံးပေးခြင်းဖြင့် ရောဂါမျိုးစုံကို ကုသပြီးသားဖြစ်သည်ဟု ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးအရ ဆိုထား၏။ ပန်းအဖူးကို အစိမ်းအတိုင်းသော်လည်းကောင်း၊ သကြားနှင့် ရောစပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း စားသုံးနိုင်၏။

- ခေါင်ရမ်းပန်းသည် အစာခြေစနစ်ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေသည်ဆို၏။ ဟာပိုင်ရီကျွန်းသားများက ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို အစိမ်းအတိုင်း စားသုံးကြပြီး တရုတ်လူမျိုးများကမူ ပန်းပွင့်ကိုအချဉ်တည်ပြီးမှ စားသုံးလေ့ရှိကြ၏။

- ခေါင်ရမ်းပင်၏ ပင်စည်မှသည် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် အဝတ်အထည်များ၊ ပိုက်ကွန်များနှင့် စာရွက်များ ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။

- ခေါင်ရမ်းပင်၏ အမြစ်ကို အငွေ့ပျံသည်အထိ

သည့် အနှစ်ကို ပြင်းအားပျော့အောင် ရေဖြင့် ရောစပ်သောက်သုံးခြင်းဖြင့် သွေးအတွင်းရှိ ဟေမိုဂလိုဘင် အရေအတွက်ကို တိုးစေသည်ဟု ဆိုထား၏။

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်နှင့် အရွက်များကို အပူပေးထားသော အုန်းဆီထဲတွင်ထည့်ပြီး မီးအေးအေးဖြင့် မိနစ်အနည်းငယ်ကျိုပြီး အအေးခံထားပါ။ ပြီးလျှင် အဆီကို စစ်ယူကာ ပုလင်းထဲတွင်ထည့်သိမ်းပါ။ ယင်းအဆီကို ဆံကေသာတွင် လိမ်းကျံပြီး မိနစ်အနည်းငယ်ခန့် အသာအယာနိပ်ပေးကာ အနည်းဆုံး တစ်နာရီခန့်ထားပြီးမှ ခေါင်းလျှော်ရည်ဖြင့် လျှော်ပါ။ ယင်းကို ပုံမှန်ဆက်တိုက်လုပ်သွားမည်ဆိုပါက ဆံပင်ကျွတ်ခြင်း၊ ဗောက်ထခြင်းနှင့် ဆံပင်အဖျားကွဲခြင်းတို့ကို သက်သာစေပြီး ဆံပင်အသစ်လေးများ ထွက်ရှိစေရန် အားပေးစေမည်ဖြစ်၏။ ထိုမျှသာမက ဦးရေပြားကို အေးမြစေပြီး ဆံကေသာကိုလည်း နက်မှောင်သန်စွမ်းစေ၏။ ခေါင်းကိုက်ခြင်းဝေဒနာကိုလည်း သက်သာစေ၏။

- တိုင်းရင်းဆေးပညာအရ ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်၊ အရွက်၊ အမြစ်တို့၏ ပြုတ်ရည်၊ ကြိတ်ရည်၊ အဆီအနှစ်တို့ကို ဆီးရွှင်ဆေး၊ သန္ဓေတားဆေး၊ ဝမ်းတားဆေး၊ ကာမအားတိုးဆေး၊ ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေးများ ဖော်စပ်ရာတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြ၏။

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်နှင့် အရွက်တို့သည် ပြည်တည်နာ၊ ဖက်ခွက်နာတို့ကို သက်သာစေနိုင်၏။

အခြားအသုံးများ
- အပူပိုင်းဒေသရှိ ပန်းခြံများတွင် ခေါင်ရမ်းပန်းပင်ကို အလှစိုက်အပင်နှင့် ချုံတန်းစည်းရိုးအဖြစ်လည်း စိုက်ပျိုးကြ၏။

- ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များအနေဖြင့် မဟာပိန္နဲနတ်ဘုရား

ဆန်မျိုးစုံ

ဆန်မျိုးစုံဈေးကွက်တွင် နယ်စပ်ဂိတ်များမှ ဝယ်ယူမှုများ သော ငစိန်ဆန်နှင့် ဧည့်မထဆန် အမျိုးအစားများမှာ နယ်စပ်ဂိတ်များ သို့ ကုန်စည်စီးဆင်းမှုခက်ခဲနေဆဲ ဖြစ်ခြင်း၊ ပင်လယ်ရေကြောင်းမှ တင်ပို့ရာတွင်လည်း ကွန်တိန်နာ ရှားပါးမှုကြောင့် ဆန်တင်သင်္ဘော စရိတ်များ မြင့်နေခြင်း၊ ပြည်ပ ငွေလဲနှုန်း မတည်ငြိမ်ခြင်းတို့ ကြောင့် အရောင်းအဝယ်အေးကာ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်လျက်ရှိသည်။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုများမှာ ဆန်ဟောင်း လက်ကျန်နည်းလာချိန်ဖြစ်ခြင်း၊ စားသုံးသူများက ဝယ်လိုအားများ ခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးနှုန်းအမြင့်တွင် တည်ငြိမ်နေသည်။ ပြည်ပငွေလဲနှုန်း ဈေးမြင့်နေခြင်းကြောင့် ပြည်ပမှ တင်သွင်းရသော သွင်းအားစုများ ဈေးမြင့်နေခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်များ မြင့်လာခြင်းနှင့် ရာသီဥတုအခြေ အနေများကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းလာမည်ဟု ခန့်မှန်းမှု များလည်းရှိခဲ့ပြီး သိုလှောင်စားသုံး ရန် ပိုမိုဝယ်ယူမှုများလည်း ရှိနိုင် ကြောင်း သိရသည်။ ရန်ကုန် ဈေးကွက်သို့ ဖျာပုံ၊ မော်ကျွန်း၊ ဘိုကလေး၊ ဒေးဒရဲ၊ ကွမ်းခြံကုန်း၊ ဝါးခယ်မ၊ ကော့မှူး၊ တွံတေး၊ မြောင်းမြ၊ ကျိုက်လတ်၊ လပွတ္တာ၊ ရွှေဘိုဒေသများမှ ဆန်အဝင်နည်း ခွဲကြောင်း သိရသည်။

အစေ့ထုတ်ပြောင်း

အစေ့ထုတ်ပြောင်းဈေးနှုန်း မှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအချို့တွင် အစေ့ထုတ်ပြောင်းလိုအပ်ချက် ရှိနေခြင်း၊ နယ်စပ်ဂိတ်များ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ရန် အလားအလာ များရှိလာခြင်းကြောင့် ပြည်ပ ဝယ်လက်များမှ ဝယ်ယူမှုရှိခြင်း၊ ပြည်ပငွေလဲနှုန်းမြင့်နေခြင်းကြောင့် နယ်စပ်ပေါက်ဈေးများ မြင့်လာခြင်း၊ ပြည်တွင်း၌ ပြောင်းအဟောင်း လက်ကျန်အလွန်နည်းလာခြင်း၊ ပြောင်းသစ်အချို့ အဝင်ရှိသော် လည်း ကုန်အဝင်နည်းသေးခြင်း၊ ပြည်တွင်းအစာစပ်လုပ်ငန်းများမှ ပုံမှန်ဝယ်ယူမှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းဈေးနှုန်းများမှာ ယခင်အပတ်ထက် ဈေးမြင့်သွား သည်။ ယခင်အပတ် အစေ့ထုတ် ပြောင်း ၅၄ ပိဿာ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်း

မှာ ၃၇၂၆၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခု အပတ် အစေ့ထုတ်ပြောင်း ပျမ်းမျှ ဈေးနှုန်းမှာ ၅၄ ပိဿာလျှင် ၄၀၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

စားသုံးဆီ ရောင်းဝယ်ကောက်ကားမှု

စားအုန်းဆီထွက်ရှိရာဒေသ များတွင် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများ နှင့် ကိုဗစ်-၁၉ ၏ အကျိုးသက် ရောက်မှုများကြောင့် စားအုန်းဆီ ထုတ်လုပ်မှုများ လျော့နည်းလာခဲ့ ပြီး ကမ္ဘာ့စားအုန်းဆီဈေးနှုန်းများ လည်း ပြန်လည်မြင့်တက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့လည်း တင်သွင်းဈေး မြင့်လာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပငွေလဲနှုန်းမြင့်တက်လာခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း စားအုန်းဆီ ဈေးနှုန်းများ ယခင်အပတ်ထက် ဈေးမြင့်သွားသည်။ ပြည်တွင်း ထွက်ရှိသော မြေပဲဆီအမျိုးအစား များမှာလည်း ယခင်အပတ်ထက် အနည်းငယ်စီဈေးမြင့်ခဲ့ သည်။ ယခင် အပတ် စားအုန်းဆီ တစ်ပိဿာ၏ လက်ကားဈေးနှုန်း

နိုင်ငံတွင် မုန်တိုင်းနှင့်မုန်တိုင်းမိုး ကြောင့် ပဲစိုက်ပျိုးရာဒေသများတွင် အထွက်နှုန်းလျော့ခြင်း၊ အရည် အသွေးနိမ့်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ပဲလိုအပ်ချက်များမည်ဟု ခန့်မှန်း ချက်များထွက်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မြန်မာပြည်တွင်း၌ လည်း ပြည်ပ ငွေလဲ နှုန်း များ ရုတ်တရက်မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ **မတ်ပဲ(သင်္ဘောတင်)၊ ပဲစင်းငုံ (သင်္ဘောတင်) နှင့် ပဲတီစိမ်း**တို့၏ ပြည်တွင်းဈေးနှုန်း

ရန်ကုန် ဈေးကွက်

များမှာ ယခင်ရက်သတ္တပတ်အတွင်း သိသာစွာ ဈေးမြင့်သွားသည်။ ယခုရက်သတ္တပတ်အတွင်း **ပဲစင်းငုံ(သင်္ဘောတင်)** ဈေးနှုန်း များမှာ မြန်မာ၊ တန်ဇန်းနီးယား၊ ဆူဒန်၊ မာလာဝီနှင့်မိုမိမ်ဘစ်နိုင်ငံ များမှ ပဲစင်းငုံများ အိန္ဒိယသို့ ပုံမှန် ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်းကြောင့် အိန္ဒိယ ကုန်သည်များနှင့် ပဲခွဲစက်များမှ ပဲအဝယ်လျော့နည်းခဲ့သော်လည်း မြန်မာပြည်တွင်း၌ ပဲလက်ကျန်နည်း နေချိန်ဖြစ်ခြင်း၊ ပြည်ပငွေလဲနှုန်းမြင့် နေခြင်းတို့ကြောင့် ပဲစင်းငုံ (သင်္ဘောတင်)များ ဈေးမြင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပဲစင်းငုံ(သင်္ဘောတင်)

ပဲမျိုးစုံ

ပဲမျိုးစုံ ဈေးကွက် တွင် မတ်ပဲ(သင်္ဘောတင်)၊ ပဲစင်းငုံ (သင်္ဘောတင်)၊ ပဲတီစိမ်းများမှာ အဓိကဝယ်လက်ဖြစ်သော အိန္ဒိယ

တစ်တန်လျှင် ယခင်အပတ်ဈေးနှုန်း မှာ ၁၄၇၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခု အပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ၁၄၉၀၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ယခုရက်သတ္တပတ် အတွင်း ကုန်စည်ဒိုင်ဖွင့် ရက် ခြောက်ရက် ရှိခဲ့ပြီး **ပဲစင်းငုံ (သင်္ဘောတင်)** မှာ အရောင်းအဝယ် မရှိသလောက် နည်းပါးခဲ့သည်။

မတ်ပဲ (သင်္ဘောတင်)

ဈေးနှုန်းများမှာ အဓိကဝယ်လက် ဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် မိုးစိုက် မတ်ပဲအသစ်များ ဈေးကွက်သို့ လှိုင်လှိုင်ဝင်ရောက်မှုရှိလာခြင်း၊ အိန္ဒိယအစိုးရအေဂျင်စီ (Nafed) ကလည်း သိုလှောင်ပဲလက်ကျန် များအား ထုတ်ရောင်းပေးမှုရှိခြင်း၊ မြန်မာမတ်ပဲများလည်း အိန္ဒိယသို့ ပုံမှန်ဝင်ရောက်မှုရှိလာခြင်း၊ အထက်ပါ အခြေအနေများကြောင့် အိန္ဒိယ ကုန်သည်များနှင့် ပဲခွဲစက်များမှ ပဲအဝယ်လျော့နည်းခဲ့ပြီး မြန်မာပြည် တွင်း၌ လက်ကျန်နည်းနေချိန် ဖြစ် သော်လည်း **မတ်ပဲ(သင်္ဘောတင်)** ဈေးနှုန်းများ ယခင်အပတ်ထက် ဈေးနှိမ် သွားသည်။ **မတ်ပဲ**

ပဲလွမ်းဖြူ ဘိုကိတ်နှင့် **ထောပတ်ပဲ** မှာ အစိုက်နည်း၊ အထွက်နည်းသောပဲများဖြစ်၍ ဈေးကွက်သို့ ပဲအဝင်နည်းသော် လည်း ပြည်ပဝယ်လက်များမှ ဝယ်ယူမှုနည်းခြင်း၊ အရည်အသွေး အပေါ်မူတည်၍ ဈေးပေးအဝယ်ရှိ ခြင်းတို့ကြောင့် ယခင်အပတ် ဈေးနှုန်းများဖြင့်သာ အရောင်းအဝယ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ **ပဲလွမ်းဖြူ**ဈေးနှုန်း မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် သုံးတင်း ၆၀ ပိဿာလျှင် ၁၄၇၄၅၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး **ဘိုကိတ်ပဲ**ဈေးနှုန်းမှာ ပျမ်းမျှအား ဖြင့် သုံးတင်း ၆၀ ပိဿာလျှင် ၁၄၇၄၅၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ **ထောပတ်ပဲ** ဈေးနှုန်းများမှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် သုံးတင်း ၆၀ ပိဿာလျှင် ၁၀၈၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ကုလားပဲဈေးနှုန်းများမှာ မြန်မာပြည်တွင်း၌ ပဲလက်ကျန် နည်းနေသော်လည်း ပြည်တွင်း ဝယ်လိုအားပုံမှန်သာရှိခြင်း၊ ပြည်ပ ဝယ်လက်များမှ ဝယ်ယူမှုမရှိခြင်း တို့ကြောင့် ယခင်အပတ်ဈေးနှုန်းများ ဖြင့်သာ ဈေးငြိမ်နေကာ အရောင်း အဝယ်ဖြစ်ခဲ့ သည်။ **ကုလားပဲ ဈေးနှုန်း** မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်ပိဿာလျှင် ၂၁၉၀ ကျပ် ဖြစ်သည်။

ပဲမျိုးစုံ အဓိကဝယ်လက် ဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် တက်ဈေး စောင့်ရန် သိုလှောင်ထားသော ကုလားပဲများအား ထုတ်ရောင်းမှုများ ရှိလာပြီး အကျိုးအမြတ်များစေမည့် မိုးစိုက်ပဲအသစ်ဖြစ်သော ပဲပုပ်ကဲ့သို့ သော သီးနှံများအား လက်ပြောင်း သိုလှောင်ချင်သဖြင့် သိုလှောင် ကုလားပဲများအား ရောင်းလိုအား များကာ **ကုလားပဲ**ဈေးနှိမ်နေခြင်း နှင့်အတူ **ပဲပုပ်ပဲ**အား ဝယ်လိုအား များကာ ဈေးမြင့်စေခဲ့သည်။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ များ၏ ဈေးကွက်အခြေအနေနှင့် ဝယ်လို အားကြောင့်လည်းကောင်း၊ နယ်စပ် ဂိတ်များ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ရန် အလားအလာများရှိလာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်ပငွေလဲနှုန်း မြင့်နေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပဝယ်လက်များမှ ဝယ်ယူမှုများ ရှိကာ **ပဲပုပ်** ဈေးနှုန်းမှာ ယခင် အပတ်ထက် ဈေးမြင့်အရောင်း အဝယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ **ပဲပုပ်ပဲ**ဈေးနှုန်း မှာ သုံးတင်း ၆၀ ပိဿာလျှင် ပျမ်းမျှ အားဖြင့် ယခင် အပတ်ဈေးနှုန်း ၁၂၇၅၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး ယခု အပတ်ဈေးနှုန်းမှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၁၃၂၄၅၀ ကျပ် ဖြစ်သည်။

အေးသန္တာဝင်း(MIS)

မန္တလေး ဈေးကွက်

ပဲမျိုးစုံ

မတ်ပဲဈေးနှုန်းမှာ စတင် စိုက်ပျိုးချိန်နီးသဖြင့် လှောင်လက် ထံမှ ဝယ်ရခြင်း၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက် ရှိခြင်း၊ မြို့တွင်းပဲခွဲစက်များ ပုံမှန် ဝယ်ယူမှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် ယခင် အပတ် ၆၀ ပိဿာ ၁၅၉၀၀၀ ကျပ်မှ ၂၀၀၀၀၀ အထိ၊ **ပဲစင်းငုံ (နီ)**မှာလည်း ရန်ကုန်ဝယ်လက်

ပုံမှန်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလ ဖြစ်ခြင်း၊ လှောင်သမားဈေးခေါ် ရောင်းချမှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် ယခင် အပတ် ၆၀ ပိဿာ ၁၃၅၀၀၀ ကျပ်မှ ၁၅၀၀၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်

သွားသည်။ **ကုလားပဲ (လုံးဝါ ကြီးနှင့်ခွဲခြမ်း)**မှာ အရောင်း အဝယ်အေး၍ ဈေးငြိမ်နေပြီး **လုံးဖြူကြီး**မှာ မျိုးသမားများက ဝယ်ယူခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ် ၅၇ ဒသမ ၂၅ ပိဿာလျှင် ၁၃၀၅၀၀ ကျပ်မှ ၁၃၅၀၀၀ ကျပ်အထိ ဈေးမြင့်သွားသည်။ **မြေထောက်ပဲနှင့် ထောပတ် ပဲ (သေး)**တို့မှာ မြို့တွင်း

အတိုင်း တစ်ပိဿာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။ **ကြက်သွန်ဖြူ(မြေပြန့်)**မှာ လက်ကျန်နည်းပြီး စတင်စိုက်ပျိုးချိန် နီးသဖြင့် တစ်ပိဿာ ၂၈၀၀ ကျပ်မှ ၃၀၀၀ ကျပ်အထိ ဈေးမြင့်လာပြီး **ကြက်သွန်ဖြူ(ရှမ်း)**မှာ အရည် အသွေးပေါမူတည်၍ တစ်ပိဿာ ၁၆၀၀ ကျပ်မှ ၂၀၀၀ ကျပ်ထိ

လည်းကောင်း၊ **ဂေါ်ရခါးသီး**များ အဝင်ရှိပြီး အလုံး ၂၀၀ ပါ တစ်အိတ်လျှင် ၆၀၀၀ ကျပ်၊ **ခရမ်းချဉ်သီး** ၁၂ ပိဿာဝင် တစ်သေတ္တာလျှင် ၁၅၀၀၀ ကျပ် ရှိသည်။ **ခါကျက်ဥ(မုန်လာဥနီ)** ကြိုက်သောရာသီဥတု ဖြစ်၍ ခါကျက်ဥများ လှိုင်လှိုင်ဝင်ရောက်ပြီး စားသောက်ဆိုင်များ ဝယ်ယူမှုသာ ရှိ၍ ဈေးကျကာ တစ်ပိဿာ ၇၀၀ ကျပ်ရှိသည်။ **ငရုတ်စို**ဈေးနှုန်းမှာ မုံရွာ၊ မိတ္ထီလာမှဝင်ရောက်ပြီး တစ်ပိဿာ ၉၀၀ ကျပ်၊ **ငရုတ်စို (လတ်)** တစ်ပိဿာ ၁၈၀၀ ကျပ် ကျောက်ဆည်၊ ပုလိပ်မှ **ငရုတ်စို**

ရန်ကုန်ဘုရင့်နောင်ပွဲရုံနယ်မြေ ဓာတ်မြေဩဇာ ဈေးနှုန်းများ (စက်တင်ဘာ/ ၂၀၂၁)

ဓာတ်မြေဩဇာ (N)	ရွှေတောင် ၁၅:၅:၅ ၆၀၀၀၀၊
ရွှေတောင် ကျပ် ၇၅၀၀၀	သဘာဝမြေဩဇာ
အီရန်ပုလဲ ။ ၇၃၀၀၀	လေဆာ ကျပ် ၉၅၀၀
အီရန်အလုံးကြီး ။ ၇၃၀၀၀	နတ်ဩဇာ ။ ၂၅၀၀၀
မြင်းပျံ ။ ၇၃၈၀၀	ရွှေမြေသီး ။ ၂၃၅၀၀
ကောမက်မိုးသီး ။ ၇၃၈၀၀	ပေါင်းသတ်ဆေး
အာမိမိုးသီး ။ ၇၃၈၀၀	နယူးပင်တက် ကျပ် ၄၃၀၀၀
ဓာတ်မြေဩဇာ (P)	ကောပေါင်းသတ် ။ ၄၁၀၀၀
သံကွင်းGT၄၆%ကျပ် ၅၈၀၀၀	ရွှေဂါးပေါင်းသတ် ။ ၅၈၀၀၀
ရွှေဘောင်GT46% ။ ၅၇၀၀၀	အသီးအားဆေး
ကွန်ပေါင်းမြေဩဇာ (C)	နဂါးအသီး50kgကျပ် ၅၈၅၀၀
အာမိပြာ ၁၅:၁၅:၁၅ ၇၂၀၀၀၊	ရွှေတိုး40kg ။ ၄၅၅၀၀
အာမိနက် ၁၆:၁၆:၈ ၆၇၀၀၀၊	ဂျစ်ပဆန်
အာမိ၃၆၅ ၁၅:၁၅:၁၅ ၇၀၀၀၀၊	စူပါဂျစ်ပဆန် ကျပ် ၅၅၀၀
အာမိ ၁၆:၁၆:၁၆ ၇၃၅၀၀၊	ကောမက်ဂျစ်ပဆန် ။ ၅၅၀၀

ယခုတစ်ပတ် ဓာတ်မြေဩဇာဈေးကွက်သို့ မှန်မှန်အဝင်ရှိ သော်လည်း အဝင်နည်းလျက်ရှိသည်။ ယခင်တစ်ပတ်အထိ တရုတ် ပြည်ထုတ်ဓာတ်မြေဩဇာများ ပုံမှန်အဝင်ရှိရာမှ ယခုတစ်ပတ်တွင် နိုင်ငံခြားငွေဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲနှင့် ကိုဗစ် -၁၉ ရောဂါသွား လာမှုအကန့်အသတ်များကြောင့် အဝင်ပြတ်တောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ရေကြောင်းလိုင်းမှ အီရန်နိုင်ငံထုတ် ယူရီးယားဓာတ်မြေ ဩဇာများ ဆိပ်ကမ်းသို့ အနည်းငယ်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

ဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်းအနေဖြင့် နှစ်ဆကျော် မြင့်တက် သွားသဖြင့် တောင်သူများအဝယ်နည်းသွားသည်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ဓာတ်မြေဩဇာကို ကာလကြာမြင့်စွာ သုံးစွဲလာခဲ့ရာမှ ဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲကြောင့် သဘာဝမြေဩဇာကို အစားထိုး သုံးစွဲခြင်း၊ တွဲဖက်သုံးစွဲခြင်းတို့ ပြုလုပ်လာကြသော်လည်း အပြောင်းအလဲ နှေးကွေးလျက်ရှိသည်။

လယ်ယာလုပ်သား ရှားပါးချိန်တွင် သဘာဝမြေဩဇာသည် လူအင်အား ပိုမိုသုံးစွဲရခြင်း၊ နည်းပညာအရ ပိုမိုဂရုစိုက်ရခြင်း စသည့် အပြောင်းအလဲများကြောင့် သဘာဝမြေဩဇာ သုံးစွဲမှု နှေးကွေးနေခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုကဲ့သို့ ဓာတ်မြေဩဇာများ ဈေးမြင့်နေချိန်တွင် တောင် သူများအနေနှင့်ဈေးနှုန်းသက်သာသည့် ပုလဲမြေဩဇာကဲ့သို့ ဓာတ် မြေဩဇာအချို့ကို အစားထိုးသုံးစွဲမည်ဆိုပါက မြေဩဇာ အရည်အသွေး မမီခြင်း၊ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်အရည်အသွေး ထိခိုက် နိုင်ခြင်း၊ အမျိုးအစားမမှန်မှု အလေးချိန်မပြည့်ဝမှုများလည်း ကြုံတွေ့လာနိုင်သဖြင့် တောင်သူများ ချင့်ချိန်သုံးစွဲနေရသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

မျိုးမြန်မာ စုစည်းတင်ပြသည်။

ပဲလွမ်းဖြူ၊ ပဲယင်းတို့ အရောင်း အဝယ်အေးပြီး ယခင်အပတ်အတိုင်း ဈေးငြိမ်နေသည်။ **ပဲပုပ်(မြန်မာ)** ၅၃ ဒသမ ၂၅ ပိဿာ ၁၄၅၅၀၀ ကျပ်မှ ၁၄၅၅၀၀ ကျပ်၊ **ပဲပုပ်(ရှမ်း)** ၉၈၀၀၀ ကျပ်မှ ၉၈၇၅၀ ကျပ်သို့ ဈေးမြင့်သွားသည်။

စားဖိုဆောင်သီးနှံ

ကြက်သွန်နီမှာ မြစ်သား ကြက်သွန်နီမဝင်တော့ဘဲ မြင်းမူ၊ မုံရွာ၊ ပုလဲ၊ ပခုက္ကူတို့မှ ဝင်ရောက် ပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ တရုတ်သို့ တင်ပို့မှုအနည်းငယ်ရှိ၍ ပင်ရင်း ဈေးမြင့်ခြင်း၊ မြို့တွင်းသုံးအဝယ် ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် **ကြက်သွန်နီ (ကြီး)** တစ်ပိဿာ ၄၅၀ ကျပ်မှ ၅၀၀ ကျပ်၊ **လတ်** တစ်ပိဿာ ၄၅၀ ကျပ်မှ ၄၀၀ ကျပ်၊ **သေး** တစ်ပိဿာ ၃၀၀ ကျပ်မှ ၃၅၀ ကျပ် သို့ မြင့် သွားသည်။ **ကြက်သွန်ဖြူ(တရုတ်)**မှာလည်း တောင်ကြီး၊ မြဝတီဘက်မှ ဝင်ရောက်မှုပုံမှန်ရှိခြင်း၊ မြို့တွင်းသုံး မျှသာရှိခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ်

အတိုင်း တစ်ပိဿာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးငြိမ်နေသည်။ **ကြက်သွန်ဖြူ(မြေပြန့်)**မှာ လက်ကျန်နည်းပြီး စတင်စိုက်ပျိုးချိန် နီးသဖြင့် တစ်ပိဿာ ၂၈၀၀ ကျပ်မှ ၃၀၀၀ ကျပ်အထိ ဈေးမြင့်လာပြီး **ကြက်သွန်ဖြူ(ရှမ်း)**မှာ အရည် အသွေးပေါမူတည်၍ တစ်ပိဿာ ၁၆၀၀ ကျပ်မှ ၂၀၀၀ ကျပ်ထိ

ဈေးဖြင့် ရောင်းဝယ်နေသည်။ **အာလူးဈေးနှုန်းမှာ တရုတ်အာလူး** များမဝင်ခြင်း၊ **အောင်ပန်းအာလူး** တစ်မျိုးတည်း သာရှိခြင်း၊ အဝင် နည်း၍ ပင်ရင်းဈေးမြင့်ခြင်းကြောင့် **အိုကေ** တစ်ပိဿာ ၁၂၀၀ ကျပ်မှ ၁၄၀၀ ကျပ်၊ **အေဝမ်း** တစ်ပိဿာ ၈၅၀ ကျပ်မှ ၁၂၀၀ ကျပ်၊ **ဆွဲ** တစ်ပိဿာ ၇၅၀ ကျပ်မှ ၁၀၀၀ ကျပ် ဈေးရှိသည်။ **ချင်းဈေးနှုန်း** အသစ်များဝင် ရောက် မှုရှိပြီး တစ်ပိဿာ ၅၀၀ ကျပ်၊ အဟောင်း တစ်ပိဿာ ၈၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဈေးကျ နေသည်။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်

ပန်းမုန်လာ၊ ဂေါ်ဖီထုပ် များ အခင်းကျချိန်ဖြစ်၍ အပွင့် သေးသွားပြီး ပန်းမုန်လာတစ်ပွင့် လျှင် ယခင်အပတ် ၈၀၀ ကျပ်မှ ၃၅၀-၄၀၀ ကျပ်၊ **ဂေါ်ဖီတစ်ထုပ်** ၃၀၀ ကျပ်သို့ ဈေးကျသွားသည်။ **ဘိုစားပဲ**အခင်းသစ်နှင့် အခင်း ဟောင်းနှစ်မျိုးလုံးဝင်ရောက်ပြီး အရည် အသွေး ပေါမူ တည်၍ တစ်ပိဿာ ၇၀၀ ကျပ်မှ ၁၂၀၀ ကျပ်ထိ ဈေးအသီးသီးရှိသည်။ ပြင်ဦးလွင် **ခရမ်းသီးများ** ဝင်ရောက် ပြီး တစ်ပိဿာ ၄၀၀ ကျပ်ဖြင့်

(ပွ)များဝင်ရောက်ပြီး တစ်ပိဿာ ၁၂၀၀ ကျပ်ရှိပြီး **ငရုတ်စို(လတ်)** အားဗန်းမော်၊ ကွပ်ခိုင်သို့ ရံဖန်ရံခါ တင်ပို့မှု ရှိသည်။

သစ်သီးဝလံ

ပန်းသီးများ အဝင်များပြီး အကြွပ်သီးများ တစ်အိတ်လျှင် ၂၀၀ လုံး ၃၂၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်၍ ၁၀ လုံးလျှင် ၁၅၀၀ ကျပ်မှ ၂၀၀၀ ကျပ် ရှိ သည်။ **စပျစ်သီးများ** အဝင်နည်း၍ တစ်ပိဿာ ၁၅၀၀ ကျပ်ရှိပြီး **သီပေါနာနတ်သီး** များ တစ်လုံးလျှင် ၄၀၀ ကျပ်မှ ၅၀၀ ဖြစ်သည်။ **ထောပတ်သီး** ၁၂၀ လုံးခန့် အိတ်များဖြင့် ဝင်ရောက်ပြီး တစ်အိတ်လျှင် ၂၀၀၀၀ ကျပ်မှ ၂၅၀၀၀ ကျပ်အထိ ရှိပြီး ၁၀ လုံး လျှင် ၂၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ရောင်းဝယ် နေသည်။ **ကမ္မလာသီး** များ အဝင်ပုံမှန်ဝင်သော်လည်း အရည် အသွေးကောင်းလာသဖြင့် ၁၀၀ ပိဿာလျှင် ၈၀၀၀၀ ကျပ်မှ ၁၀၀၀၀၀ ကျပ်အထိ အရည် အသွေးပေါမူတည်၍ ဈေးရှိသည်။ **ဩဇာသီး**ပေါ်ချိန်ဖြစ်၍ မန္တလေး ဝန်းကျင် အဝင်ရှိပြီး ၁၀ လုံးလျှင် ၂၀၀၀ ကျပ်ဈေးရှိသည်။

ခင်မေကြည်

စားနပ်ရိက္ခာဈေးနှုန်းများလျော့ချရန် ပါကစ္စတန်အစိုးရက ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေး

အစ္စလာမာဘတ်က ငွေကြေးဖောင်းပွမှုသည် လူ့ကဏ္ဍ အသီးသီးကို ရိုက်ခတ်နေချိန်တွင် အစိုးရက သကြား၊ ဂျုံမှုန့်နှင့် ပဲမျိုးစုံအပါအဝင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော စားသောက်ကုန်ဈေးနှုန်းများကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလျော့ချရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည် ဆို၏။

ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးမှု အဖြစ် ထောက်ပံ့မှုပုံစံသုံးမျိုး သတ်မှတ်ထားပြီး အိမ်ထောင်စု ၁၂ ဒသမ ၅ သန်းအတွက် ထောက်ပံ့ငွေ ပါကစ္စတန် ရူပီး ၁၀၀ ဘီလီယံ ကျော် ခွဲဝေပေးထားကြောင်း သိရသည်။

စားသုံးသူများ ချက်ချင်း ဈေးသက်သာစေရန် စားသုံးဆီနှင့် ထောပတ်ရောင်းခွန်ငွေကို လျော့ချပေးရန် အစိုးရက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ စားသုံးဆီနှင့်ထောပတ်ဈေးနှုန်းများ တစ်လီတာလျှင် ၅၀ ရူပီးကျဆင်း သွားလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

အစိုးရသည် ၂၀ ကီလိုဂရမ် ဂျုံမှုန့်တစ်ထုပ်ကို ၁၀၀ ရူပီးမှ ၁၅၀ ရူပီးအထိ လျော့ချရန် ကြားဝင် ကူညီဆောင်ရွက် လိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း စားသုံးသူများအားလုံး ရရှိခံစားလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ထို့ပြင် ဒုတိယအစီအစဉ် အရ အစိုးရသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး ရှိ ကုန်စုံဆိုင်များတွင် စားနပ်ရိက္ခာ များ ဆက်လက်ထောက်ပံ့သွားမည် ဖြစ်ပြီး သကြား၊ ထောပတ်၊ ဆီ၊ ပဲမျိုးစုံနှင့်ဂျုံမှုန့်တို့ကိုလည်း ရူပီး ၁၀၀ ဘီလီယံကျော် သုံးစွဲ၍ ထောက်ပံ့သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ထိုသို့ ထောက်ပံ့ပေးရန် အိမ်ထောင်စု ၁၂ သန်းခွဲ၏ အချက်အလက်များကို ကုန်စုံဆိုင် များ၏ အီလက်ထရောနစ်စနစ်ထဲ သို့ ထည့်သွင်းထားသည်ဆို၏။ ကုန်စုံဆိုင်များ၏ ကောင်တာတွင်

လက်ဗွေအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ပြည်သူ များသည် ထိုထောက်ပံ့မှုများကို ရရှိနိုင်မည်ဟု သိရသည်။

သကြားဈေးနှုန်းသည် နိုင်ငံတကာတွင် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်နေခဲ့သော်လည်း အစိုးရ လုပ်ဆောင်ပေး၍ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း သာ မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အလားတူပင် စားအုန်းဆီ ဈေးနှုန်းသည် နိုင်ငံတကာတွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းမြင့်တက်နေသော်လည်း ပြည်တွင်းဈေးကွက်ထဲတွင် ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းသာ မြင့်တက်ခဲ့သည် ဆို၏။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်း စွမ်းအင်၊ အစားအစာနှင့်သတ္တုဈေးနှုန်းများ သည် ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁၂၉ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်တက်ခဲ့ရာ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ ဈေးနှုန်းများ အပေါ်တွင်လည်း သက်ရောက်မှု ရှိခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

မြတ်ဖူးငုံဦး

ဝယ်လိုအားမြင့်၍ အိန္ဒိယတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက် ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ Pune ပြည်နယ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန် ရောင်းလိုအားပြတ်လပ်မှုကြောင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဈေးနှုန်းများသည် သိသာစွာ မြင့်တက်လာသည်။

လယ်ယာငွေတောင်းခံလွှာနှင့် အခြားကိစ္စများအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် တောင်သူဆန္ဒပြပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် Gultekdi ရှိ လက်ကားဈေးရုံကို ဆက်လက်ပိတ်ထားခဲ့သည်။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်အားလုံးနီးပါးသည် လွန်ခဲ့သောသုံးပတ် ထက် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် မြင့်တက်သည်ဆို၏။

အရွက်စားဟင်းသီးဟင်းရွက်များ တဟုန်ထိုးမြင့်တက် ခဲ့သည်။ တရုတ်နံနံပင်အစည်းတစ်စည်းကို ရူပီး ၁၀ မှ ၁၆ အတွင်း ရောင်းချလျက်ရှိသည်။ အလားတူပင် fenugreek (Methi) ၊ စမုန်စပါး (Shepu) နှင့် ဟင်းနုနု (palak) တစ်စည်းလျှင် ၁၅ ရူပီး၊ ၁၂ ရူပီး နှင့် ၁၄ ရူပီးရှိသည်။

တောင်သူအများစု စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနည်းပါးလာ၍ ဈေးနှုန်း များ မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။ ကြက်သွန်နီ၊ ခရမ်းချဉ်၊ အာလူး၊ ပန်းဂေါ်ဖီ၊ ဂေါ်ဖီထုပ်တို့မှာ အထွက်နှုန်းမြင့်ခဲ့သည်။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ဝယ်လိုအားကောင်းမွန်နေသော်လည်း အထွက်နှုန်းကျဆင်းခြင်းကြောင့် တောင်သူများသည် စိုက်ခင်းများကို စွန့်ပစ်ခဲ့ကြသည်ဆို၏။ ခရမ်းချဉ်ဈေးနှုန်းသည် လာမည့်သီတင်း ပတ်အနည်းငယ်တွင် ဆက်လက်မြင့်တက်မည်ဟု သိရှိရသည်။

Navratri ပွဲတော်ရာသီတွင် ဈေးနှုန်းများ ဆက်လက် မြင့်တက်နေမည်ဖြစ်ကာ သစ်သီးဝလံများ ဝယ်လိုအား မြင့်တက်မည် ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

နွေးနွေးအောင်

စာ - ၁၁ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မှ

ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုး၍ ဈေးကွက်သို့ တိုးဝင်နေပြီ ဖြစ်ရာ နှမ်းနက်စိုက်တောင်သူနှင့် အကျိုးတူ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်နိုင်ရေး လမ်းပွင့်နေပြီဖြစ်၍ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရှိနေသည်။

စပျစ်၊ နံစားပြောင်းနှင့်ဂျုံတိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးရေး

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်အရ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အတွင်း စပျစ်၊ နံစားပြောင်းနှင့်ဂျုံတို့ကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ စပျစ်သီးနှံသည် အပူပိုင်းသီးနှံဖြစ်၍ ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်မည့်မျိုးများ စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးရန်

လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စက်မှုသုံးကုန်၊ လူသုံးကုန်၊ စားသောက်ကုန်နှင့် တိရစ္ဆာန် အစာတို့အတွက် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော နံစားပြောင်းမျိုးသစ်နှင့် ဂျုံမျိုးသစ်များကို စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းကို နိုင်ငံခြားငွေ ကုန်ကျ စရိတ်သက်သာစေပြီး သွင်းကုန်အစားထိုး သီးနှံများအဖြစ် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးနိုင်မည် ဖြစ်ရာ လုပ်ငန်းရှင်များအား ဖိတ်ခေါ် ကမ်းလှမ်း၍ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

ရှားဇောင်းကုန်ချောများ

ရှားဇောင်းမျိုးစိတ်များသည် မိုးခေါင် ခြင်း၊ အပူချိန်မြင့်မားခြင်းဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည် ရှိခြင်း၊ မြေအမျိုးအစားမရွေး ပေါက်ရောက်

ရှင်သန်နိုင်ခြင်း၊ ရှားဇောင်းမျိုးစိတ်များအား တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များအဖြစ် ထုတ်လုပ်၍ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် ရောင်းချနိုင်ခြင်း စသည့် အလားအလာရှိသော အမယ်သစ် သီးနှံတစ်ခုဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ယခုအခါ တိုင်းဒေသကြီး အတွင်း ရှားဇောင်းမျိုးစိတ်များ တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးရန် သုတေသနပြုဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ယခုလက်ရှိတွင် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုး နေကြသည့် ရှားဇောင်းလက်ပပ်သာမက လူသုံးကုန်အမျိုးမျိုးနှင့် တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန် များ ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်သည့် ရှားဇောင်း ပြဿဒန်နှင့် ရှားဇောင်းလက်ဝါးစိုက်ပျိုးရေးကို စမ်းသပ်စိုက်ပျိုး၍ စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ရန်

အထူးသင့်တော်သည့် ဒေသဖြစ်သည်။ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စိုက်ခင်းကျယ်များ ထူထောင်နိုင်သည့် မြေသယံဇာတများလည်း ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး သည် လယ်ယာကဏ္ဍ သယံဇာတအရင်း အမြစ်များစွာ ကြွယ်ဝသဖြင့် သီးနှံမျိုးစေ့မှ သည် ကုန်ချောထုတ်လုပ်သည်အထိ စီးပွားရေးကွင်းဆက်တစ်ခုလုံးတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံကြမည်ဆိုလျှင် နိုင်ငံတော်၊ တောင်သူ လယ်သမားများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် သုံးဦးသုံးဖလှယ် အကျိုးအမြတ်များစွာ ဖြစ်ထွန်းရရှိမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဒေါက်တာတင်မဟန့် (ဘုဂလင်)

စာ - ၁၃ ခေါင်ရမ်းပန်းပင် မှ

နှင့် ဂျနက်ရှ်နတ်ဘုရားတို့ကို ခေါင်ရမ်းပန်းဖြင့် ပူဇော်ဆက်သ လေ့ရှိကြ၏။ ကာလီမယ်တော်ကို အနီရောင်ခေါင်ရမ်းပန်းဖြင့် ဆက်သပူဇော်ကြ၏။

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို ဆံကေသာအတွက် သဘာဝ ဆိုးဆေးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်၏။ ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်နှင့် ခေါင်ရမ်းရွက်ကို မီးရှို့ပြီးရရှိလာသည့်ပြာဖြင့် မျက်ခုံးမွှေးဆွဲ ပေးပါက သန်စွမ်းနက်မှောင်သော မျက်ခုံးကို ရစေ၏။

- ခေါင်ရမ်းပင်၏ ရွက်နုများတွင် တန်ဖိုးမမြတ်နိုင် သော အာဟာရဓာတ်များပါဝင်သည့်အတွက် ဟင်းနုနုရွက် အစားထိုးပြီး ချက်ပြုတ်စားနိုင်၏။ ပန်းပွင့်ကို အစိမ်းအတိုင်း (သို့မဟုတ်) ချက်ပြုတ်ပြီး စားသုံးနိုင်၏။ ခေါင်ရမ်းပင်သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပန်းပွင့်နိုင်ပြီး ယင်းကို အချဉ်တည်ပြီး စားသုံးကြသကဲ့သို့ မုန့်နှင့်အစားအစာများ အရောင်ဆိုးဆေး အဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ခေါင်ရမ်းပင်အမြစ်သည် အမျှင်ဓာတ် ကြွယ်ဝပြီး ခွဲကျိုကျိုအလွှာရှိကာ အနံ့မရှိသလောက်ဖြစ်ပြီး

စားသုံးနိုင်၏။

ပစ်ဖိတ်ကျွန်းဆွယ်နိုင်ငံများတွင် ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို အသုပ်များတွင် ထည့်သွင်းစားသုံးကြ၏။

- အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အချို့သော ပြည်နယ်များတွင် ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို ဖိနပ်များ အရောင်တင်ဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

- ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်ကို ရေချဉ်ဓာတ် အညွှန်းကိန်း ဖော်ပြသည့် သဘာဝကိရိယာအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ခေါင်ရမ်းပန်းကို ခြေပြီး ရေထဲထည့်လိုက်ပါက အက်စစ် များသည့် ရေဖြစ်ပါက ပန်းရင့်ရောင်အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး အငန်ဓာတ်များသည့် ရေဖြစ်ပါက အစိမ်းရောင်သို့ ပြောင်းလဲသွား၏။

- တရုတ်နိုင်ငံတွင်မူ ခေါင်ရမ်းပန်းမှ အသားအရေ ထိန်းသိမ်းသည့် အလှကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။

တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ပရဆေးဥယျာဉ်ပန်တီး

ခေါင်ရမ်းပန်းပင်ရောင်စုံကို ဥယျာဉ်ခြံထဲတွင် အတန်း လိုက် အလှစိုက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိုက်ခန်း နေသူများ နှင့် အဆောင်နေထိုင်သူများပါ အိုးထဲတွင် စိုက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း မျက်စိပသာဒဖြစ်စေသည့်အပြင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ပရဆေးဥယျာဉ်လေးအဖြစ်လည်း ဖန်တီးစိုက်ပျိုးနိုင်၏။

သတိပြုရမည့်အချက်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် နို့တိုက်မိခင်များအတွက် ခေါင်ရမ်းပန်းပင်၏ ဆေးဖက်ဝင်အသုံးကို လုံလောက်သည့် သုတေသနပြုထားခြင်း မရှိသေးပေ။ ခေါင်ရမ်းပန်းပင်ကို အခြေခံသည့် ပရဆေးများကို အသုံးပြုမည်ဆိုပါက တန်ဆေး လွန်ဘေး၊ အစာလည်းဆေး၊ ဆေးလည်းအစာဆိုသည့် စကားအရ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် ပမာဏအတိုင်း ချင့်ချိန်သုံးစွဲနိုင်သကဲ့သို့ တတ်ကျွမ်းနားလည်သည့် ပညာရှင် များ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အသုံးပြုသင့်၏။ **ကြေးမုံငယ်**

ရွှေမင်းအောင် (ကျောက်ပန်းတောင်း)

ပြည်ပပို့ကုန်တန်းဝင် မြန်မာ့ကော်ဖီ

နိုင်ငံတော်သည် ထုတ်ကုန်များစွာ ထုတ်လုပ်ကာ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိရာ ဆန်စပါးအပါအဝင် ဆီထွက်သီးနှံ၊ ပဲမျိုးစုံ၊ စက်မှုသီးနှံများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန်များကိုလည်း တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာကြရန် အားပေးဆောင်ရွက်နေသည်။

နိုင်ငံခြားငွေရှာဖွေပေးနေသော ပြည်ပပို့ကုန် မြန်မာ့ကော်ဖီသီးနှံကိုလည်း တိုးချဲ့ရေး အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်နေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကော်ဖီသီးနှံကို တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာနေကြသည်။ ကော်ဖီသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရေနံပြီးလျှင် ဝင်ငွေအများဆုံးရသီးနှံတစ်ခု ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ကော်ဖီသည် ကော်ဖီဈေးကွက်တွင် Speciality Coffee အနေဖြင့် အဆင့်မီမီရပ်တည်လျက် ရှိနေသည်။

ကော်ဖီသီးနှံကို ယခုအခါ ပြင်ဦးလွင်၊ မိုးကုတ်၊ နောင်ချို၊ ရွာငံ၊ ရပ်စောက်၊ ဟိုပုန်းမြို့နယ်များနှင့် ငဖဲမြို့နယ် နတ်ရေကန်ဒေသတို့တွင် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနေကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကော်ဖီစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် နည်းပညာသစ်များ အသုံးပြုဆောင်ရွက်လျက် ရှိပြီး မြန်မာ့ကော်ဖီအသင်းနှင့် ကော်ဖီစိုက်တောင်သူများကလည်း နိုင်ငံငွေရှာဖွေရရှိရေး ကြိုးစားအားထုတ်လျက်ရှိသည်။

ကော်ဖီစိုက်တောင်သူကြီးများသည် ယခင်က တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခဲ့ ကြရာမှ စီးပွားဖြစ်ကော်ဖီထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းရှင်များအဖြစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းလာကြသည်ကို တွေ့ရှိ

ရသည်။ ကော်ဖီစိုက် တောင်သူကြီးများသည် ကော်ဖီသီးများကိုမခူးမီ စိုက်ခင်းများကို ပြုပြင်ပေးကြပြီး အရည်အသွေးကောင်းကော်ဖီရရှိရေးကို အလေးထားဆောင်ရွက်ကြသည်။

မျိုးယူမည့်ကော်ဖီစိုက်ခင်းများတွင် မျိုးယူမည့်မိခင်များကို အမှတ်အသား (Label) များဖြင့် စနစ်တကျသတ်မှတ်ထားကာ ကော်ဖီပင်မျိုးကွဲများအလိုက် သီးခြားစီပြုစုပေးရန် လိုအပ်သည်။

မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မိခင်အပင်များကို ရွေးချယ်၍ မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို နှစ်စဉ် ဒီဇင်ဘာ၊ ဇန်နဝါရီတို့တွင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

အရည်အသွေးကောင်းကော်ဖီမျိုးစေ့များကို ၈ နှစ်သားမှ ၁၅ နှစ်သားအတွင်း မိခင်အပင်များက ထုတ်ယူရန် လိုအပ်သည်။ ကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး အသီးထွက်ကောင်းကာ ပိုးမွှားကင်းစင်သော အပင်များ၊ မိခင်ပင်များက မျိုးယူမှသာ ကော်ဖီအစေ့အဆန်များကောင်းမွန်နေပြီး ကော်ဖီအရည်အသွေးကောင်း ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကော်ဖီသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို (Win of Project) သုံးနှစ်စီမံချက်ဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံက အကူအညီများပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ယင်းစီမံချက်အရ အပင်စိုက်ပျိုးသည်မှ ကုန်ချောများရရှိကာ အရောင်းအဝယ်များ ပြုလုပ်သည်အထိ အကူအညီများ ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထူးတန်းဝင်ကော်ဖီများကို ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ပြသ

ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး မြန်မာ့ကော်ဖီတန်ချိန် ၈၀၀၀ ကျော်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည့် အနက် ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ တန်ချိန် ၃၀၀ ကျော် တင်ပို့ပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ကော်ဖီသီးနှံ များကို ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၂၅၀၀ ကျော် (အာရေဗီးကား) ကုန်းမြင့်ကော်ဖီမျိုးကို စိုက်ပျိုးကြပြီး ပေ ၂၅၀၀ အောက်ဒေသများတွင် (ရိဘတ်စတာ)မြေခွံကော်ဖီမျိုးများကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးကြသည်။

ကော်ဖီသီးနှံ တွင်လည်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခြင်းအားဖြင့် ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများမှာ မျိုး၏ ကောင်းမွန်သော မူလဗီဇ အရည်အသွေးများ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်း၊ အပင်ပေါက်နှုန်းကောင်းမွန် ညီညာ၍ ကြီးထွားမှုမြန်ဆန်စေခြင်း၊ မြေဩဇာ၊ အစိုဓာတ်၊ အလင်းရောင်တို့ကို ပိုမိုအသုံးပြုပေးနိုင်ခြင်း၊ ရာသီဥတုနှင့် ပိုးမွှားရောဂါဒဏ်များခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊ ပေါင်းမြက်များကင်းစင်ခြင်း၊ အခြားမျိုးကွဲများမပါခြင်း၊ ရင့်မှည့်မှုညီညာပြီး ခူးဆွတ်ရာတွင် အလေအလွင့်နည်းပါးခြင်း၊ သီးနှံ၏အထွက်နှုန်း တစ်ဧက ၁၀ မှ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုး၍ ထွက်ရှိစေခြင်းများကို ရရှိခံစားနိုင်ပါသည်။

မြန်မာ့ကော်ဖီ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ဝင် အရည်အသွေးရှိ၍ ရေရှည်တည်တံ့နေစေရန် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ကော်ဖီများကိုသာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကာ ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုများ ပိုလျှံသမျှ နိုင်ငံခြားသို့ တိုးချဲ့တင်ပို့ကာ ပြည်ပဝင်ငွေရှာရန် ကြိုးပမ်းသင့်ပေသည်။

အခြေခံရည်ညွှန်းစပါးဈေးနှုန်း ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၂၁ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၆ ရက်

၁။ တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စပါးသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော တောင်သူလယ်သမားများအတွက် သင့်တင့်မျှတသော ဈေးကွက်နှင့်ဈေးနှုန်းဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မည့် စပါးသီးနှံအတွက် အခြေခံရည်ညွှန်းစပါးဈေးနှုန်းကို အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။

၂။ အစိုဓာတ် ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိ၍ အဖျင်း၊ အမှော်၊ ဖုန်၊ သဲ၊ ခဲကင်းစင်ပြီး အရည်အသွေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီသည့် တစ်တင်း ၄၆ ပေါင်ကိုက် စပါးတင်း ၁၀၀ ၏ အခြေခံရည်ညွှန်းစပါး ဈေးနှုန်းကို ၅၄၀၀၀၀ ကျပ် သတ်မှတ်လိုက်သည်။

၃။ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးသည် အခြေခံရည်ညွှန်းစပါးဈေးနှုန်းအပေါ်တွင်ဖြစ်ပါက ဈေးကွက်ပေါက်ဈေး အတိုင်း ဝယ်ယူရန်နှင့် ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးသည် အခြေခံရည်ညွှန်းစပါးဈေးနှုန်းအောက်တွင်ဖြစ်ပါက အခြေခံဈေးနှုန်းအတိုင်း ဝယ်ယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုသတ်မှတ်သော အခြေခံရည်ညွှန်းစပါးဈေးနှုန်းသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ် မိုးစပါးနှင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ် နွေစပါးတို့အတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အခြေခံရည်ညွှန်းဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချရန် အခက်အခဲရှိသော တောင်သူလယ်သမားများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ်၏ မြို့နယ်ကိုယ်စားလှယ်များသို့ဖြစ်စေ၊ အသင်းချုပ်ရုံးချုပ် (ဖုန်း= ၀၁-၂၃၀၁၁၂၈၊ ၀၁-၂၃၀၁၁၂၉၊ ၀၁-၂၁၈၂၆၆) သို့ဖြစ်စေ ဆက်သွယ်နိုင်ပါကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာအပ်ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေး ဦးဆောင်အဖွဲ့

စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေနှင့် ကိုဗစ်-၁၉ အထူးချေးငွေများ ပေးဆပ်ရန်ကာလ တိုးမြှင့်ပြင်ဆင်

စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်သည် ဘဏ်တည်ထောင်သည့် ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှစ၍ တောင်သူလယ်သမားဦးကြီးများနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုရင်း ရပ်တည်လာခဲ့သည်မှာ ၆၈ နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။ ယခင်က စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ တစ်ခုတည်းကိုသာ ထုတ်ချေးခဲ့ရာမှ ယနေ့အချိန်တွင် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေသာမက ဖွံ့ဖြိုးရေးချေးငွေများဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှစ်ဆင့်ချေးငွေ၊ JICA , Two Step Loan ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးနှစ်ဆင့်ချေးငွေ MEB , Two Step Loan နှင့် ကိုဗစ်-၁၉ အထူးချေးငွေစသည့်ချေးငွေများကိုလည်း တိုးတက်ထုတ်ချေးလျက်ရှိသည်။

နိုင်ငံတော်တွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ကာကွယ် ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ရသော သွားလာမှုကန့်သတ်ချက်များ၊ ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု အခက်အခဲများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်မှု အခက်အခဲများ စသည့်တို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် တောင်သူဦးကြီးများ၏ အခက်အခဲများကို အထိုက်အလျောက်ပြေလည်စေရန်နှင့် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ချေးယူထားသောယခင်နှစ် ချေးငွေများ ပြန်လည်ပေးဆပ်မှုနှင့် ယခုနှစ် စိုက်ပျိုးကာလအစီချေးငွေသစ်များ ပြန်လည် ထုတ်ချေးရမှုတို့အတွက် အဆင်ပြေစေရန် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေနှင့် ကိုဗစ်-၁၉အထူးချေးငွေ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ကာလများကို တိုးမြှင့်ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ပေးထားသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မိုးရာသီစိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ကာလကို ၃၁.၇.၂၀၂၁ ရက် အစား ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိလည်းကောင်း၊ **ကိုဗစ်-၁၉ အထူးချေးငွေ** ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်ကာလကို ၁၅.၉.၂၀၂၁ ရက် အစား ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိလည်းကောင်း၊ **၂၀၂၁ မိုးရာသီစိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ** ထုတ်ချေးပေးမှု နောက်ဆုံးရက်ကို ၃၀.၉.၂၀၂၁ ရက် အစား ၂၀၂၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလကုန်အထိလည်းကောင်း၊ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးထားသဖြင့် တောင်သူလယ်သမားဦးကြီးများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ခွဲများနှင့် အချိန်မီဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ကြရန် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်က ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ထားကြောင်း သိရသည်။

မျိုးမြန်မာ

ကျွန်တော်တို့ ကျော်ဖြတ်ခဲ့ကြသော စိုက်ပျိုးရေး ခေတ်၊ စနစ်တွေကို ပြန်ကြည့်လိုက်ပါက ၁၈ ရာစုမတိုင်ခင် ကာလအထိ သဘာဝကို အခြေခံသော စိုက်ပျိုးရေးစနစ်ဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်စားသုံးခဲ့ကြသည်။

ထိုစဉ်က လူဦးရေကလည်း နည်းပါးသေးသည်။ ၁၈ ရာစု အလွန်မှစ၍ တဖြည်းဖြည်းလူဦးရေတိုးလာသလို စားနပ်ရိက္ခာလိုအပ်ချက်လည်း များလာမှု စတင်လာသည်။ ဤတွင် သဘာဝအခြေခံပြီး ဓာတ်ပစ္စည်းများ မသုံးသလောက် နည်းခဲ့သည့် ခေတ်တစ်ခေတ်မှ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ အထွက် ပိုမိုကောင်းရန် စိုက်ပျိုးရမည့် မျိုးများ၊ မြေဩဇာများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများ တဖြည်းဖြည်း ပြုလုပ်အသုံး ချလာကြသည်။ ထူးခြား၍ အရာရောက်သော ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် တိုးလာမည့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လူဦးရေများအတွက် ရိက္ခာအခက်အခဲ မရှိခဲ့တော့။ ဤသည်ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် “အစိမ်းရောင် ထူးခြားပြောင်းလဲမှု” ဟု တချို့က ခေါ်ကြသည်။ စိုက်ခင်းများအားလုံး စိမ်းစိုရှင်သန်မှုရှိလာပြီ။ ဒီနောက် ရာစုနှစ်တွေ ကြာလာခဲ့သော် ဓာတုပစ္စည်းများ ကင်းသည့် အစားအစာ လယ်ယာထွက်ကုန်သီးနှံကို လိုချင်လာကြပြီ။ သဘာဝကို အခြေခံသောလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လိုပါသော်လည်း

သူများသည် အလုပ်လုပ်စဉ် ဝတ်ရုံအဖြူရောင်များဝတ်ဆင်ပြီး လက်အိတ်၊ ခေါင်းစွပ်တို့ဖြင့် လုပ်ကိုင်ရမှုကို ဖော်ပြနေသည့် တင်စားချက် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာဒေသအနှံ့တွင် တိုးလာသောလူဦးရေကို လုံလောက်သော ရိက္ခာမပြည့်နိုင်သေး၍ ရိက္ခာလိုအပ်ချက်ရှိသူ အရေအတွက်သည် လျော့နည်းသွားမှုမရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနည်းစနစ်ကောင်းများ ရှာကြံဖော်ထုတ်နေကြဆဲဖြစ်သည်။

အော်ဂဲနစ်စစ်စစ်ကလည်း တိုးလာသောလူဦးရေကို ရိက္ခာပြည့်မပေးနိုင်။ ဓာတုပစ္စည်း အသုံးပြုစိုက်ပျိုးရေး

အကျင့်ကောင်းများ” စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးခေါ်ကြသော်လည်း တောင်သူကြီးများနှင့် ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ စိုက်ပျိုးသူများသိကြသည့် ဂျီအေပီကို ဆောင်ရွက်လာကြပါသည်။

ဤနည်းလမ်းသည် “တောင်သူများ လုပ်ကိုင်နေကျ နည်းလမ်း” များ ပါဝင်ပါသည်။ လုပ်ကိုင်နေကျလုပ်ငန်းများကို အကျိုးရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ထူးထူးခြားခြားပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်ရမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ မဟုတ်ကြပါ။ စိုက်ပျိုးမည့်မြေ၊ အသုံးပြုသည့်ရေ၊ လုပ်နည်းကိုင်နည်းစနစ်များကို ကောင်းကျိုးများဖြစ်ရန် ဆင်ခြင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုဟုသာ သဘောပေါက်မိပါသည်။

ဤဂျီအေပီစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းသည် မည်သူ့ကိုအကျိုးပြုသနည်းဆိုသော် ပထမဦးစွာ စိုက်ပျိုးသူကို အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရှင်းစေမည်။ ဝင်ငွေရစေမည်။

ထို့နောက် စားသုံးသူကို အန္တရာယ်ကင်း အစားအစာ ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်မည်။ ထို့နောက် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးမှု နည်းပါးစေပြီး သန့်ရှင်းသော ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်လာမည်။

ကျွန်တော်တို့ဈေးမှ ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရသော ဟင်းသီးဟင်းရွက် (သစ်သီးဝလံ)၊ သားငါးများသည် မည်သို့သော နည်းစနစ်များဖြင့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူထားရာက ထွက်ရှိ လာကြပါသနည်း။ မသိပါ။ သို့သော် ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရပါသည်။ ဂျီအေပီစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးလာကြမှုများတွင် လုပ်ကိုင်သော စနစ်ကို စစ်ဆေးပြီး ခွင့်ပြု

ပြောင်းလဲကျင့်သုံးလာကြသော စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်တောင်းများ

ရိက္ခာမလုံလောက် အခက်အခဲဖြစ်မှာ စိုးရိမ်ရသေးသည်။ အထွက်အံ့မခန်းကြီးခဲ့ပြီးသော လူသားများသည် အထွက်နည်းသည့်နည်းလမ်းကို မကြိုက်ချင်တော့။

နှစ်ကြာကြာ အသုံးပြုခဲ့သောပစ္စည်းများ၏ ဆိုးကျိုးကြီးမှုကို လယ်ယာမြေများတွင် တွေ့လာရပြီ။ ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ထိခိုက်မှုရှိလာပြီဟု သိလာရပြီ။ မိုးရွာမှုမမှန်။ ပူပြင်းမှု၊ ရေရှားမှု၊ မြေလွှာထိခိုက်ပျက်စီးမှုကြီးရပြီ။ ဤတွင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အဓိကမှာ “ရေ”ဖြစ်လာသည်။ ရေရဖို့ အဓိကလိုလာပြီ။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် “အပြာရောင်ထူးခြားပြောင်းလဲမှု” ကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြန်သည်။ ကြည့်လေရာ ရေပြာပြာ၊ ရေဖွေးဖွေးရှိအောင် ပြုလုပ်ကြသည်။ နွေရာသီ ရေရှားပါးမှုနှင့် မိုးရာသီရေကြီးရေလွှမ်းကာကွယ်ကြရပြီ။ ရေကို ဂရုပြုလာကြရပြီ။

ဘေးကင်းလုံခြုံစိတ်ချရသော ဓာတုပစ္စည်းမသုံးသည့် အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်လာကြသည်။ စားသုံးလိုလာကြသည်။ သို့သော် အော်ဂဲနစ်စစ်စစ်ဖြစ်ဖို့က ဂရုပြုလုပ်ကိုင်စရာတွေ များစွာ ရှိသည်။

ဤတွင် စိုက်ပျိုးရေးကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်မှု တစ်ခု ထူးခြားပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် “အဖြူရောင်ထူးခြားပြောင်းလဲမှု” ဟု ခေါ်သော ဇီဝနည်းပညာဖြင့် အသုံးချစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ဖြစ်သည်။ ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင် သုတေသနပြုလုပ် ဆောင်ရွက်

ကလည်း အန္တရာယ်ကင်းရိက္ခာအစားအစာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး (မြေ၊ ရေ၊ လေ) အတွက် ချို့ယွင်းချက်ရှိနိုင်၍ ဤနှစ်ခုကြား ကြားချပြီး အလယ် အလတ် စိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်ကောင်းကို ရှာဖွေကြသည်။ ဂျီအေပီ GAP ဟု

ကမ္ဘာဒေသအနှံ့တွင် တိုးလာသောလူဦးရေကို လုံလောက်သော ရိက္ခာမပြည့်နိုင်သေး၍ ရိက္ခာလိုအပ်ချက်ရှိသူ အရေအတွက်သည် လျော့နည်းသွားမှု မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု နည်းစနစ်ကောင်းများ ရှာကြံ ဖော်ထုတ်နေကြဆဲဖြစ်သည်။

ခေါ်သော “စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ကောင်းများ”၊ အချို့က “စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်ကောင်းများ”၊ အချို့က “စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ”၊ အချို့က “စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာနှင့် အလေ့

လက်မှတ်၊ ထောက်ခံချက်များ ပါရှိသဖြင့် ယုံကြည်စိတ်ချ ရသည်။ ထုတ်လုပ်ပစ္စည်းအပေါ်တွင် ဘားကုတ် (Barcode) ကျူအာ (Quick Respond) သင်္ကေတများပါရှိသဖြင့် ဘယ်လိုစိုက်ပျိုးရာမှ၊ မွေးမြူရာမှ ထွက်ရှိလာသည်။

မည်သည့်အရာများ အသုံးပြု၊ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူ၊ အစာကျွေးထားသည်၊ ပမာဏမည်မျှအထိ ပြည့်စုံစွာ ပါရှိသဖြင့် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု သိနိုင်ကြသည်။ လယ်ယာစိုက်ကွင်း မွေးမြူရေးခြံမှ ဈေးကွက်အရောက် တင်ပို့သည်အထိ အဆင့်ဆင့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရသည်။

ယခင်လုပ်နေသော ပုံမှန်အလုပ်တွင် အကျိုးရှိအောင် ဂရုပြုလုပ်ကိုင်ရခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဓာတု ပစ္စည်းကိုလည်း မယုတ်မလွန် အချိုးကိုက် အချိန်ကိုက် နည်းစနစ်မှန် လိုအပ်လျှင် သုံးမည်။

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (GAP)၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (GAHP)၊ ရေလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (GFP) များ ကျင့်သုံးလာကြသည်။

ထို့အတူ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မပျက်သည့် စိုက်ပျိုးရေး (CA) (Conservation Agriculture)၊ ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးစနစ် (Sustainable Agriculture) တို့ကို ကျင့်သုံးလာကြပါတော့သည်။

ရေထွက်ပစ္စည်း တင်ပို့မှု

ရန်ကုန် အောက်တိုဘာ ၁၃

၂၀၂၀-၂၀၂၁ အောက်တိုဘာ မှ စက်တင်ဘာအထိ ရေထွက် ပစ္စည်း ပြည်ပတင်ပို့မှုပမာဏမှာ ၅၅၈၂၆ ဒသမ ၁၃၇ မက်ထရစ် တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၇၈၆ ဒသမ ၅၀၄ သန်း တင်ပို့နိုင်ခဲ့ရာ ယမန်နှစ်ကထက် ၁၁၄၅၉ ဒသမ ၁၅၄ မက်ထရစ် တန်နှင့် တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၆၆ ဒသမ ၆၃၂ သန်း လျော့နည်းခဲ့သည်။

ပြင်းထန်နေ၍ ၁၆-၇-၂၀၂၁ ရက် မှ ၁၂-၉-၂၀၂၁ ရက်အထိ ရုံးများ ပိတ်ထားသော်လည်း ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းများ ရပ်တန့်ခြင်းမရှိဘဲ အခြားရေထွက်ပစ္စည်းအုပ်စုဝင် ကဏန်းပျော့များနှင့် မူဆယ် လမ်းကြောင်းမှ တင်ပို့နေသည့် ကဏန်း(အရှင်)နှင့် ငါးရှဉ့်(အရှင်) များကို လေကြောင်းလိုင်းမှ ပြောင်းလဲတင်ပို့နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပုံမှန်ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းမှ တင်ပို့မှုမှာ ၁၇၈၆၇၇ ဒသမ ၀၃၄ မက်ထရစ်တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၉၉ ဒသမ ၅၄၃ သန်းတင်ပို့နိုင်ခဲ့ပြီး ယမန်နှစ် ကထက် ၈၂၉၂ ဒသမ ၉၅၂ မက်ထရစ်တန်၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၇ ဒသမ ၃၂၇ သန်းပိုမိုခဲ့သည်။

နယ်စပ်စစ်ဆေးရေးစခန်း များမှ တင်ပို့မှုမှာ ၃၇၉၅၉ ဒသမ ၁၀၃ မက်ထရစ်တန် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃၈၆ ဒသမ ၉၆၁ သန်း တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည်။

ထိုသို့လျော့နည်းရခြင်းမှာ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကြောင့် မြဝတီ၊ ကော့သောင်း၊ မြိတ်နှင့် ထီးခီး စစ်ဆေးစခန်းများသာ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး စခန်းများမှ တင်ပို့မှု ရပ်ဆိုင်းနေကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့တင်ပို့နိုင်ခြင်းမှာ ကိုဗစ် - ၁၉ ရောဂါဖြစ်ပွားမှု

အေးခဲအသားနှင့်ရေထွက်ပစ္စည်း ပြည်ပသို့ တိုးမြှင့်တင်ပို့ရန် Action Plan ငါးနှစ်စာ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်မည်

ရန်ကုန် အောက်တိုဘာ ၁၃

အေးခဲအသားနှင့် ရေထွက် ပစ္စည်းများ ပြည်ပသို့တိုးမြှင့်တင်ပို့ နိုင်ရန် တိရစ္ဆာန်နှင့်ငါးမွေးတောင်သူ များ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းစေရန် ပို့ကုန်ကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေးနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍတစ်ခုလုံးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် Action Plan ကို ရေးဆွဲအကောင်အထည် ဖော်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အခြေအနေနှင့် တိုးမြှင့်နိုင်မှု အလားအလာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ကဏ္ဍများအကြား ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

အေးခဲအသားနှင့်ရေထွက် ပစ္စည်းများ ပြည်ပသို့ တိုးမြှင့်တင်ပို့ နိုင်ရေးအတွက် အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့မှ ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် Action Plan တွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ Action Plan ရေးဆွဲရန် လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး Action Plan အတည်ပြုရန် ပုဂ္ဂလိကနှင့်အစိုးရပိုင်းနှစ်ပိုင်းလုံး ပါဝင်ကာ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ရေးဆွဲနိုင်ရန် စတင်ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

Action Plan ရေးဆွဲခြင်း ကို ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ် အထိ ငါးနှစ်စာရေးဆွဲသွားမည် ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုချင်းစီ အတွက် နှစ်အလိုက် ဆောင်ရွက်ရန် အစီအစဉ်များ ပါဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ကျောပိုး - ယခုနှစ်မိုး မှ

မိုးနည်း ဒေသတွေဖြစ်တဲ့ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ မကွေးဒေသက ဆည်တမံ တွေမှာဆိုရင် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကနေ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ သို့လျှောက်ထားနိုင်တာမို့ ဒီနှစ် နွေစပါးအတွက် ရင်အေးရမယ့် အခြေအနေပါ။

ပါတယ်။ ဧက ၀ ဒသမ ၆၅ သိန်း ထိခိုက်ပြီး ၀ ဒသမ ၂၆ သိန်း ပျက်စီးခဲ့ပါတယ်။ အခြားမိုးသီးနှံ ထဲမှာ ဒုတိယအများဆုံးနှစ်မြုပ် တာက နှမ်းပါ။ ဧက ရှစ်ထောင် ကျော် နှစ်မြုပ်ပါတယ်။ ဧက လေးထောင်ခန့် ပျက်စီးတာ တွေပါ တယ်။ တတိယအများဆုံး နှစ်မြုပ်တာက ပဲတီစိမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဧက လေးထောင်ကျော်နှစ်မြုပ်ပြီး သုံးထောင်ကျော် ပျက်စီးခဲ့ပါတယ်။

နှစ်စဉ်တွေကြုံနေကြရတဲ့ သီးနှံစိုက်ခင်းတွေ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှု မှာလည်း အတော်လေးအထိအခိုက် နည်းတာတွေ့ရပါတယ်။ တစ်နိုင်ငံ လုံးမှာ ရေကြီးနစ်မြုပ်တဲ့ သီးနှံ ဧရိယာဟာ ဧက ၂ ဒသမ ၂၈ သိန်းကျော်ဖြစ်ပြီး ဧက ၂ ဒသမ ၂ သိန်းပြန်ပေါ်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုခိုက်တဲ့ သီးနှံဧရိယာစုစုပေါင်း ဧက ၀ ဒသမ ၈၄ သန်းဖြစ်ပြီး ပျက်စီးဧက ၀ ဒသမ ၃၅ သိန်းပါ။ စက်တင်ဘာအကုန်အထိ ဧက ၀ ဒသမ ၁၈ ပြန်စိုက်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် မိုးရာသီအတွင်းမှာ ယေဘုယျအား ဖြင့် မိုးသီးနှံများ လျာထားချက်ကို ပြည့်မီအောင် စိုက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ မိုးစပါးဆိုရင် ၉၉ ဒသမ ၂၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဆီထွက် သီးနှံ ၁၀၂ ဒသမ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပဲမျိုးစုံ ၉၅ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ မိုးသီးနှံစုစုပေါင်း လျာထားချက်ရဲ့ ၉၉ ဒသမ ၃၇ ရာခိုင်နှုန်း စိုက်ပျိုး နိုင်ခဲ့ကြောင်း သတင်းကောင်းပါး အပ်ပါတယ်။

အဓိကနှစ်မြုပ်တဲ့သီးနှံက မိုးစပါးဖြစ်ပြီး နှစ်သိန်းခန့်နှစ်မြုပ်ခဲ့

MTT

မွေးမြူရေးဒီပလိုမာသင်တန်းများ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်မည်

ရန်ကုန် အောက်တိုဘာ ၁၃

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ ငါးလုပ်ငန်းအတတ်သင်သိပ္ပံကျောင်း ကြို့ကုန်းနှင့် တွံတေးတို့တွင် မွေးမြူရေး ဒီပလိုမာသင်တန်းများ ကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွင့်လှစ် သင်ကြားပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

သင်တန်းကာလသုံးနှစ် ဖြစ်ပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းတွင် ဇီဝဗေဒဘာသာတွဲဖြင့် အောင်မြင် ပြီးသူတိုင်း လျှောက်ထားနိုင်ပြီး အမှတ်ကန့်သတ်ချက်မရှိဟု သိရသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့အနေ ၂၀၂၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာမှာ ဖွင့်လှစ်သင်ကြား ပေးနိုင်ဖို့အတွက် အခုကတည်းက စပြီး သင်ကြားပေးမယ့်ဘာသာရပ်တွေ ဆရာ၊ ဆရာမနဲ့ဝန်ထမ်းတွေ အင်အားတွေ ဖြည့်ဆည်းနေပါ တယ်။ အခုရှိတဲ့ အဆောက်အအုံ အနေအထားတွေအရ သင်တန်းသား အရေအတွက်ကိုတော့ ကန့်သတ် ပြီး လက်ခံသွားမှာပါ”ဟု ငါးလုပ်ငန်း အတတ်သင်သိပ္ပံကျောင်း (တွံတေး) ကျောင်းတာဝန်ခံ ဒုတိယညွှန်ကြား ရေးမှူး ဒေါ်မိုးသူဇာအောင်က ပြောကြားသည်။

သင်တန်းတက်ရောက်လိုသူများသည် အသက် ၂၂ နှစ်ထက် မကျော်လွန်သူများ ဖြစ်ရမည်။ တွံတေးငါးသိပ္ပံကျောင်းအနေနှင့် စတင်ဖွင့်လှစ်သော မွေးမြူရေး ဒီပလိုမာသင်တန်းအတွက် ကျောင်းသား ၄၀ ဦး လက်ခံပေး သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါ မွေးမြူရေး ဒီပလိုမာသင်တန်းများကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကြို့ကုန်းနှင့် တွံတေးရှိ ငါးသိပ္ပံကျောင်းများအပြင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများရှိ ငါးလုပ်ငန်းအတတ်သင်ကျောင်းတွင် ဖွင့်လှစ် သင်ကြားပေးရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

ပြည်တွင်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျွမ်းကျင်သည့် မွေးမြူရေးပညာရှင်များ လိုအပ်နေရာ အဆိုပါ ဒီပလိုမာသင်တန်းများမှ ပညာရှင်များ မွေးထုတ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ဖွင့်လှစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သင်တန်းပြီးဆုံး ပါက အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများလည်း အသင့်ရှိပြီးဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ဇော်လင်းထွဋ်

စိုက် ပျိုးရေး ပြည်ပသွင်းကုန် အစားထိုးသဘာဝမြေဩဇာ ပိုမိုသုံးစွဲလာစေရန် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အားလုံးရှိ တောင်သူကြီးများကို နည်းပညာများ ဖြန့်ဝေပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

သဘာဝမြေဩဇာကိုယ်တိုင် ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခြင်းအားဖြင့် ဓာတုဓာတ်ကြွင်းကင်းစင်ကာ စိုက်ပျိုးရေး ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာစေရန် ဖြစ်သည်။
“အခုအချိန်မှာ စိုက်ပျိုးရေး သုံးဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်းက အရမ်းမြင့်တက်နေတယ်။ တောင်သူ ဦးကြီးတွေ စိုက်ပျိုးရေးအတွက်

တို့တွင် သဘာဝမြေဩဇာအပုံ ၁၀၀ စီပြုလုပ်ပြသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။
“ဒီသဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ် နည်းက စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကို အဓိကထားပြုလုပ်တာဖြစ်တဲ့ အတွက် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး အကျိုးကျေးဇူးက အရမ်းများတယ်။ ဒီသဘာဝမြေဩဇာကို မြေယာ

စိုက်ပျိုးစရိတ်လျော့ချနိုင်မည့် သဘာဝမြေဩဇာ

ဇော်လင်းထွဋ်

ကုန်ကျစရိတ်ကို အရင်ကထက် နှစ်ဆလောက် ပိုသုံးနေရတယ်။ ဒီလိုပိုသုံးနေရတဲ့ ကုန်ကျစရိတ်တွေ လျော့ချနိုင်ဖို့အတွက် အခုလို သဘာဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်နည်း တွေကို တောင်သူဦးကြီးတွေ ကိုယ်တိုင်လုပ်နိုင်အောင် သင်ကြား ပေးဖို့ စီစဉ်တာ ဖြစ်ပါတယ်”ဟု ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနမှ ဒုတိယဦးစီးမှူး ဦးစိုးသိန်း က ပြောကြားသည်။
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအနေနှင့် သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်ခြင်း နည်းပညာဖြန့်ဝေပေးခြင်း အစီအစဉ် အရ ထန်းတပင်မြို့နယ် စက်ကလေး ကျေးရွာနှင့် ပင်အင်းလေးကျေးရွာ

စတင်ပြုပြင်တဲ့အချိန်ကနေစပြီး ရိတ်သိမ်းချိန်အထိ အသုံးပြုနိုင် ပါတယ်။ တောင်သူဦးကြီးတွေသာ လက်တွေ့ပြုလုပ်သုံးစွဲမယ်ဆိုရင် အခု ကုန်ကျနေတဲ့ စိုက်ပျိုးရေး စရိတ်ရဲ့ တစ်ဝက်လောက်ကို လျော့ချနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်”ဟု ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မြေအသုံးချ ရေးတာဝန်ခံ ဒေါ်ဝင်းဝင်းမိုးက ဖြည့်စွက်ပြောသည်။
ယင်းသွင်းကုန်အစားထိုး သဘာဝမြေဩဇာအပြင် ရွက်ဖျန်း ဆေးအဖြစ် ငါးအမိုင်နိုပြုလုပ်နည်း များကိုပါ ဖြန့်ဝေလျက်ရှိပြီး တောင်သူဦးကြီးများ နှစ်စဉ် ကြံတွေ နေရသော ပိုးမွှားအန္တရာယ်များကို လည်း ပိုးသတ်ဆေးအစား သဘာဝ

နည်းများဖြင့် နိမ်နင်းနိုင်ရန် နည်းပညာများပေးလျက်ရှိသည်။
“အခုအချိန်မှာ ဓာတ်မြေ ဩဇာဈေးနှုန်း စက်သုံးဆီဈေးနှုန်း တွေ မြင့်တက်နေလို့ နွေစပါးကို ဘယ်လိုစိုက်ရမလဲ စဉ်းစားနေကြ ရတယ်။ နွေစပါးက မိုးစပါးထက် ဓာတ်မြေဩဇာပို သုံး ရတယ်။ အခုလို ဌာနက သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ်နည်းတွေ သင်ပေးတော့ အချိန်ကိုက်ဖြစ်သွားတယ်။ ဓာတ်မြေ ဩဇာဈေးနှုန်းနဲ့ဆိုရင် စိုက်စရိတ် သက်သာအောင် သဘာဝမြေဩဇာ ကိုပဲ မဖြစ်မနေကို သုံးရတော့မယ်” ဟု ထန်းတပင်မြို့နယ် အိမ်လေးလုံး ကျေးရွာမှ တောင်သူ ဦးကျော်ဌေးက ပြောသည်။

သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်ရာ တွင် တစ်ဧကအတွက် အလျား အနံ ၃ ပေနှင့် အမြင့် ၃ပေရှိ အပုံ လေးပုံပြုလုပ်သုံးစွဲရမည်ဖြစ်သည်။ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်တွဲဖက်သုံးမည် ဆိုပါက ပုံမှန်တစ်ဧက ဓာတ်မြေ ဩဇာသုံးအိတ်ကျေးရသည့်မြေအား တစ်အိတ်သာသုံးစွဲရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်ရန် ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းလည်း အလွယ်တကူရရှိနိုင် ကြောင်း သိရသည်။
“သဘာဝမြေဩဇာ လုပ် နည်းက ကုန်ကျစရိတ် သက်သာ တယ်ဆိုပေမယ့် အချိန်ပေးရတာ တစ်လနီးပါးဆိုတော့ ကြိုတင် ပြုလုပ်ထားမှ အဆင်ပြေမယ်။

ဓာတ်မြေ ဩဇာဈေးက အခု ၆၀၀၀၊ ၇၀၀၀ ဖြစ်နေတာ ဆိုတော့မတတ်နိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်က ၂၇ ဧကဆိုတော့ မစိုက်လို့လည်း မဖြစ်။ အခု ဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်း ဘယ်လိုမှ မစိုက်နိုင်ဘူး။ အခုနှစ်မှာ တော့ ပြသပေးတဲ့ သဘာဝမြေ ဩဇာ နည်းပညာနဲ့ပေါင်းစပ် ကျေးရွာမှာပဲ”ဟု အိမ်လေးလုံး ကျေးရွာမှ တောင်သူ ဦးရွှေဖောင်း က ပြောသည်။
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ထန်းတပင်မြို့နယ်တွင် မိုးစပါး၊ နွေစပါး စိုက်ဧကပေါင်း ၉၀၉၈၇ ဧကရှိပြီး ပေါဆန်း၊ ဆင်းသုခနှင့် ရက် ၉၀ စပါးမျိုးများကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြကြောင်း သိရသည်။

ယခုနှစ် မိုး သီးနှံ အခြေအနေ

ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာဈေးနှုန်းများ ယခင်နှစ်များကထက် ပိုမိုမြင့်မားနေ

၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာဈေးနှုန်းများ သည် ယမန်နှစ်က ဈေးနှုန်းထက် ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့် မြင့်တက်သွား သည်။
ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) ၏ လစဉ်စားနပ်ရိက္ခာဈေးနှုန်း အညွှန်းကိန်းအရ ဇူလိုင်မှစ၍ ဈေးနှုန်းများ သည် ၃ ရာခိုင်နှုန်းကျော် မြင့်တက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မရောက်ဖူးသေးသောအဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ **ဧကရိပ်း**

ယခုဆိုလျှင် စက်တင်ဘာကုန်လို့ အောက်တိုဘာလဆန်းပိုင်း ရောက်ပြီဖြစ်လို့ မိုးရာသီကုန်ပြီလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အားလုံးသိကြတဲ့ အတိုင်း ဒီနှစ် မိုးအခြေအနေကောင်းတဲ့အတွက် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုတွေလည်း အဆင်ပြေကြပါတယ်။
မိုးစပါးဆိုရင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးမှာ စက်တင်ဘာကုန်အထိ ဧက ၁၄ ဒသမ ၉၂ သန်း စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပါ တယ်။ ကချင်နဲ့ရှမ်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းနဲ့ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွေမှာ ဆိုရင် မိုးစပါးဧက သုံးသောင်း ကျော်ကို ရိတ်သိမ်းနေကြပါပြီ။ အခြားမိုးသီးနှံများဖြစ်တဲ့ မြေပဲ၊ နှမ်းနဲ့နေကြာဧက ၄ ဒသမ ၄ သန်းကျော်၊ ပဲမျိုးစုံ ၂ ဒသမ ၉ သန်းကျော် စိုက်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ယမန်နှစ်ကထက် ဧက နှစ်သိန်းခန့် ပိုမိုစိုက်နိုင်ခဲ့တာကို တွေ့ရပါတယ်။
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ အသီးသီးမှာရှိတဲ့ ဆည်၊ တံတားအတွင်း ရေဝင်မှုအနေအထားကို ကြည့်မယ် ဆိုရင် စက်တင်ဘာအကုန်မှာ ဆည်တစ်တွေရဲ့ ရေသိုလှောင်မှုပမာဏဟာ ကန်ရေပြည့်ပမာဏနဲ့ အနိမ့်ဆုံး ၅၃ ရာခိုင်နှုန်းကနေ အမြင့်ဆုံးရာနှုန်းပြည့်အထိ သိုလှောင်ထားနိုင်ပြီဆိုတာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ **စာ - ၁၉ သို့**